

మదరాసు శాసనసభ

జా. బి. వి. నరసింహయ్య గారు

సభనుండి వెదలిపోవుట

విప్రునివయములు

శాసనసభను 24 గంటలవరకు ఆపివేయవలసిన దని జా. బి. వి. నరసింహయ్య గారు తలపాడించిరి. ఇందుల కనేక కారణముల వివరించుచు వారి విధముగ నుపన్యసిం చిరి:—“5-వ నెంబరు యొత్తవును గూర్చి యోచించుటకు బూర్జును ఈ సభను ప్రస్తుతము 24 గంటలవరకు ఆపుచేయ వలయు నని నే నుపసాదించుటకు వచ్చెను. ఇప్పుడు రెండు ప్రజలలోపల గూర్చి ప్రభుత్వమువారు పురికొల్పిన గాని యుక్తివలన యున్నది. చుదగాను పరిపాలనా నివేదికము మొదటివిషయము. అనివేదిక క్రింద చుదగాను ప్రభుత్వము వారందుకు బాధ్యులు. కలెక్షనరు రాజకీయపరిస్థితులను విమర్శించును, కొందరు క్లర్కులవై నిందారోపణము గానింప బడినది. సామ్రాజ్యస్థి స్వపరిపాలనోద్యమము, మదరాసు లోని కార్మికోద్యమము మున్నగు ఉద్యమ ముల యెడల అందు విముఖత కావబడినది. ఇందుములమున ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు విముఖులుగ నున్నారన దురభిప్రాయము ప్రజామానసముల వ్యాపించెను. అందు మాఖ్యముగ విద్యాగంధః పీఠములకు కార్మికులలో, భవనములలో ప్రభుత్వ మువారు కలిసియున్నారన దురభిప్రాయము వ్యాపింపగలదు. స్వపరిపాలనాభిక్షేప్రజల పక్షమున కృషి పలువురున్న వారలవై ఈ వివేచనకుందలి మొదటి స్థానాలలోని ప్రభుత్వ ప్రతికూలభావము గాంచినయెడల, ప్రభుత్వమువారు పురోవృద్ధి కంఠకును విముఖులై యున్నారన అభిప్రాయ ము పొడముట విశ్వయము.

గవర్నరు—ఇది తగిన కారణమని నాకు తోచుటలేదు.
అయ్యరు గారు—తగిన కారణము లున్నవని శ్రీవారికి నేను తెలిపెదను.
పిన్కట పీఠ తమ ఉపన్యాసమును మరల నీయదొడం గిరి.

గవర్నరు—గౌరవనీయసభ్యుడు తన వాటివిషయమును నడుపుట లేదు.

అయ్యరు—నే నుపసాదించిన విషయము వై సభవారి సమ్మతిగానుటకై తగిన కారణములను తెలుపుటకు నలయు నన కాళమును శ్రీవారి సంగతి అట్టి స్వాతంత్ర్యము నాకొనంగ రాదా?

గవ—ఈ విషయమును సభలో నుపసాదించుటకు తగిన కారణము లేదు.

నే నీ విషయము నుపసాదించుట కంగీకరింపను.

అయ్యరు—గౌరవనీయసభ్యులు కూడ ఈ విషయ ము నంగీకరింపక శ్రీవారి ట్టుపించగలరా?

గవ—నామాచన సమసరింపవలయునని నేను గౌరవ నీయసభ్యునితో నుడువుచున్నాను. సభానియమములను నేను చేయగలను. ఈ విషయమును సభలో నుపసాదించుటకు తగిన కారణము లేదని నా అభిప్రాయము.

అయ్యరు—గౌరవనీయసభ్యుని స్వాతంత్ర్యము నీ విధ ముగ నిరోధింపవచ్చునా? ఇట్టి నిరోధమును నేను తీవ్రముగ ఖండించుచున్నాను. ఇట్టి ఆజ్ఞలకు నేను ఇరసా నవీంప జాలను.

పిన్కట జా. 5వ ఆర్డెండును కార్మికులగు లేది 85 (2) నెంబరు నియమము ప్రకారము “ఏ విషయము గూర్చి యైనన సభవారి సమ్మతిని గైకొన బడవలసిన అధ్యక్షునకు తోచిన తప్ప ఆ విషయముగూర్చి చర్చ నాపివేయుటకు అధ్యక్షున కధికారము కలదు.”

గౌరవనీయసభ్యుడు సభానియమముల నల్లంఘించెను. ఈ విషయము నుపసాదించు సభ్యునకు అధ్యక్షునియైనపు నతిక్రమించుట కధికారము లేదు. అని నామాగారు నడివిరి.

అయ్యరు—శ్రీవారు ఉత్తరువు నొసంగిరా? లేక నూచన గావించిరా?

గవ—నా నూచనమున కనుగుణ్యముగ వర్తింపుమని గౌరవనీయసభ్యునితో నుడివిరినది. సభవారి సమ్మతికై దీనిని నెట్టుటకు తగిన కారణములు లేవు. కావున నే నీవిషయ ము నంగీకరింపజాలను.

అయ్యరు—సభను ఆపివేయు దని యుపసాదించు టకు నా కధికారము లేదా?

గవ—ఇందులకు తగిన కారణములు లేవు.

పిన్కట నరసింహ అయ్యరుగా రీ విధముగ నుపన్య సించిరి.

ఇట్టి భావములు పరస్పరవైషమ్యములను పెంపొం దించి ప్రభుత్వ గౌరవమును తగ్గించుట కుపకరించునే గాని వేరొందు కాదు. ఈ భావము నేను తెలుపబోవు రెండవ విష యములో ప్రకటించు జాగ్రత్త. అది ఇండియను సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులకు బంపబడిన సర్క్యులరుకు సంబంధించిన విషయము. అందు అధికారము ప్రజావశంగత మైనయెడల, తమ అధికారము నిలువజాలదని తెలుపబడి యున్నది. ఇది ఆగస్టు 20 తేదీ ప్రకటనమునకు ప్రకృతివిరుద్ధముగ నున్న దని యెల్లరును తలంచుచున్నారు. ప్రస్తుత పరిపాలనామార్గమున కు ప్రజలలో ప్రజల ప్రతికూలభావములను వృద్ధిచేయుట కిది చాలాను. ఈ నేతయం నున్నవారు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమున 100-కి 50 వంతున నుండుటచే, ప్రజలలో గల భయము ద్విగుణిృత మగుచున్నది.

గవ—గౌరవనీయసభ్యు డెట్టి క్రొత్త కారణమును తెలుపలేదు.

నేను దీని కంగీకరింపజాలను.

అయ్యరుగారు—ఏ రూలు ప్రకారము మీ రీ విష యము నంగీకరింపకున్నారు?

గవ—సవరింపబడిన చిత్తు ఆర్థికపత్రము ఫిబ్రవరి 5-వ తేదీకి లోపున సభలో నుపసాదించబడవలె నను నియమ మున్నది.

అయ్యరు—నే నొకసవరిన నుపసాదించెదను. ఈ సభ ను 4 గంటలవరకై నను ఆపివేయును.

గవ—దానిని కూడ నేను తీర్చుకొనుచున్నాను.

అయ్యరు—ఇట్లు ఉత్తరు విచ్చుటకు మీ కెచ్చట నధికార మొసంగబడింది?

గవ—ఏర్పయందయ్యును దివ్యము ప్రజాతేయ మునకు సంబంధించి, ఆపివేయుటకు మీలెకున్నవో, అట్టి విషయము నుపసాదించవలెందగ అటంకపరచుటకు అధ్యక్షున కధికారము లేదు. ఈ విషయమును లేపో, లేక ఇక నొక సభ యందో యుపసాదించవచ్చును. 5 తేదీ లోపున ఆర్థికపత్రము నుపసాదించవలెను. మరియు, ఈ తీర్మానమున కంతవొందర యేమియు కానరాదు.

అయ్యరుగారు—ఈ విషయ చర్చ జాలసభము చేయు టవలన ననాయము కలుగునని నేను వాదించగలను. కొందరు ప్రముఖులచే తేదీయబడిన యొక యుద్దయమునకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుచున్నారన అభిప్రాయము ము గలదు. ఈ దురభిప్రాయమును సర్వముగ తొలగింపని వో, అనాయము నాటిల్లుకు. ఈ సర్క్యులరుకు తమ అసమ్మ తిని ప్రభుత్వమువారిపట్టికే డెలవలెనై. లేకున్న ప్రభుత్వముల ము తగ్గిపోవును.

గవ—ప్రజాతేయమునకై ప్రతిపాదించబడిన యెట్టి తీ ర్మానమువై చర్చనైనను అటంకపరచుటకు నా కివము లేదు. కాని, ఈ తీర్మానము నుపసాదించరాదని తెలుపుటకు విచా రించుచున్నాను.

అయ్యరు—ఏనియచుమునబట్టి మీ రీ యొత్తరువు నొసంగుచున్నార? మీరు క్రొత్తనియమమును సృష్టించు చున్నారా?

గవ—15-వ నియమము ప్రకారము “అధ్యక్షుని అభి ప్రాయప్రకారము ఏ తీర్మాన మైనను, తీర్మానభాగ మైనను ప్రజాతేయమునకు భంగకరమనునెడల అట్టిదానిని తా నాటంకపరచవచ్చును.”

అయ్యరు—అది ఆర్థికవిషయచర్చకు సంబంధించిన నియమము.

గవ—101 తేదీ 7-వ నియమము ప్రకారము ఎట్టి తీర్మానమునైన అటంకపరచుటకు అధ్యక్షున కధికారము కలదు.

అయ్యరుగారు—అది తీర్మానములకు వర్తించునుగాని, సభ నాపివేయవలయు ననెడి తీర్మానముల కనువర్తంప జాలదు.

గవ—ఈ తీర్మానమును నే నంగీకరింపజాలను.

అయ్యరుగారు—మీ యొత్తరువునకు నేను నా అసమ తిని తెలుపుచున్నాను. అందుచే నేని యాదయమునకు సభ వదలిపోయెదను.

జా. బి. వి. నరసింహ అయ్యరుగారు సభనుండి పోయిరి.

మదరాసు శాసనసభ.

మొదటిదినపు చర్చ.

దేవిద్రును గూర్చి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు యీ ఖర్చులను తగ్గించినయెడల కొంతమందిని తీసివే నువలయుననియు నెవరిని తీసివేయవలెనో తెలిపరాదనియు నుడివిరి. రాజుగారు తీర్మా నము నుపసంహరించుకొనుచు ఖర్చు నెట్లు తగ్గించుటో దొర తనమువారే యోచించవలె ననియు, అట్టి తగ్గింపును వెంటనే చేయమని వారి యభిప్రాయము గాదనియు నుడివిరి.

సభవారు ఫలాహారమునకు లేచి యనంతరము తిరుగ నమావేశ మయిరి. నరసింహయ్యుగారు సభకువచ్చిరి.

కృష్ణారావువంతులుగారు

11 గురు ఆసిస్టాంటు ఇన్స్పెక్టరుకు ప్రత్యేకముగా వేయుటకు విద్యావిషయమైన ఖర్చులకు రూ 29,400 కలవ వలెనను తీర్మానమును వీరుపసాదించుచు నిట్లు నుడివిరి. ప్రాథమికపాఠశాలల సంఖ్య వృద్ధిచుచున్నది. వాటినిప కి తీంచుటకు దగినంతమంది యుద్యోగులు లేరు. దొరతనము వారు పాఠశాలలసంఖ్యకు వృద్ధిచేయుటకు నిశ్చయించి యు న్నారు. కనక ఇన్స్పెక్టరు సంఖ్యకు వృద్ధిచేయక తప్పదు. కాన దొరతనమువారి తీర్మానము నంగీకరించవలెను. టిల్ హేబుగారు తీర్మానము నంగీకరింపలేదు. తీర్మానము ఉప సంహరింపబడెను.

ఆ. సూర్యనారాయణరావుగారు

4 ప్రత్యేకపు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరు కొరకు నిశ్చ యించబడిన రూ 60,000 కొట్టివేయవలెనను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరు కన్నకు నలు ఇన్స్పె క్టరే మిచ్చుట నుపయోగకరముగా నుండును. కాన, వీరివిష యమై వెట్టదలచిన ఖర్చు అనవసర మని వీరు నుడివిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సర్కిలు ఇన్స్పెక్టరుకు మిక్కిలి పనియున్నదనియు, ఆ విషయమై ఖర్చును తగ్గించరాదనియు, 4 రు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుకు ప్రత్యేకముగా వేయవలెనను సర్గ మనియు నుడివిరి.

సూర్యనారాయణరావుగారు ప్రత్యుత్త రమిచ్చుచు ఈ ఖర్చు అనవసరమని వారు దృఢముగ నమ్ముచున్నారని యు, ఈ తీర్మానము నంగీకరింపవలయు ననియు చెప్పిరి. తుద కు తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

యాకుబు హాసేను సాహేబుగారు

చెన్నపురి మహమ్మదీయ కళాశాలకొర కేర్పరచిన రు. 15,048 కొట్టివేసి, ఇస్లామియా కళాశాలను స్థాపించుటకు రూ. 15,000 వానియంబాడి మహమ్మదీయవిద్యాసంఘమున కొనగవలెనను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు వీరిట్లు నుడివిరి. చెన్నపురిలో నుండెడి మహమ్మదీయకళాశాల ముసలాన్ ఆశయముల ప్రకారము జరుపబడ దనియు, అట్టియోగ్యాభి వృద్ధి వానియంబాడి ఇస్లామియా కళాశాలకల్ల గలుగుననియు దొరతనమువారు చెన్నపురిలో స్థాపించిన మహమ్మదీయకళా శాల మహమ్మదీయజాతీయతకు తోడ్పడజాలదు సరేకదా, వారి జాతీయతకు తోడ్పడగల వానియంబాడి కళాశాలాభి వృద్ధికి భంగమును కలిగింపవచ్చును. దక్షిణఇండియాలో వాని యంబాడి అతిభరునలె పేరెక్కునని వారు నమ్ముచుండిరి. మహమ్మదీయజాతీయములను మహమ్మదీయులకు వీలైనతిగ్గ వృద్ధిపరుపవలెను. దొరతనమువారు చెన్నపురి కళాశాలకే తమ సానభూతిని జూపినయెడల వానియంబాడి కళాశాల నాశన మయి, మహమ్మదీయ జాతీయతకు చాల భంగము కలుగును. దొరతనమువారు మహమ్మదీయజాతీయములను సానభూతితో జూడగోరుచున్నా నని వారు నుడివిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు నిట్లు నుడివిరి. ఇదివరకే స్థాపించిన చెన్నపురి మహమ్మదీయ కళాశాలను కే ియుట యుచితముగాదు. అది ప్రత్యేకముగా మహమ్మ దీ వర్పడినది. కాని మహమ్మదీయులు ఈ కళా చదువకలె నను నిర్బంధము లేదు.

హుబుగారు

తీర్మానమునకు ప్రతికూల శ్రీములందరు దొరతనమువారికి, ను సాపించినందులకు తిరస్కరింపబడిరి.

నకు యాకులు మానేసుకారే కారకు లనియు, చెన్నపురిలో పెట్టబడిన కళాశాల వసామ్యదీయల కర్తవ్యోపయుక్త ముగిసండు ననియు జెప్పిరి.

యాకులు మానేసుకారే ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, ఆజీ ఖడ్జీన్ సాహెబుగారు దొరతనముపట్టు సభ్యులయ్యెను, మహమ్మదీయప్రతినిధుల మని చెప్పుచున్నారు. వానియందాడి మహమ్మదీయల జేయుకొరకే నే నీ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచుండగా ఈ తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనగా నుండవలసి వచ్చి ఆజీఖడ్జీన్ సాహెబుగారిని కొరకురాజే ఇస్లామియా కళాశాల స్థాపించుట యసాధ్యము. ఇదివరకు దొరతనమువారు మహమ్మదీయలపట్ల జూపిన సానుభూతికి వారు మిగుల సంతసించుచు ఈ విషయమై వానియందాడి మహమ్మదీయల యభిప్రాయములను కనుగొనిన పిమ్మట దొరతనము వారు తమయిచ్చనచ్చి నిజు చేయవచ్చు ననిరి. తీర్మాన మంగీ కరింపబడలేదు.

రామయ్యంగారు.

పాఠశాలలకు స్థలములకు సంపాదించుట కొరకును పాఠశాలా భవన నిర్మాణమునకును మధుర మ్యూనిసిపల్ సంఘమునకు రూ. 85,218 సొంతమని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు వారిట్లు చెప్పిరి. ఇప్పుడు మరీకొన్ని పాఠశాలలను స్థాపించుచున్నారని గనుక సాధ్యమైనంత త్వరలో వాటికొరకు స్థలములు జాగ్రత్త పెట్టవలెననియు ప్రభుత్వం స్థలముల విజర హచ్చవున. మధుర మ్యూనిసిపాలిటీ చెన్నపురి మ్యూనిసిపాలిటీకి తరువాతది. ఇకముందు విద్యార్థివృద్ధి చేయుటకు ప్రయత్నములు జరిగినచో మధురలోనే ముఖ్యముగా నిట్టి విద్యార్థులు జరుగగలవు. కాన దొరతనమువారి తీర్మానము నంగీకరింపవలెను. లిటిల్ హేబుగారిట్లు చెప్పిరి. 1916 సంవత్సరమున మధురజిల్లాకు కొంత గ్రాంటు నిచ్చుటచే నీతిర్మాన మిప్పుడు సమయోచితముగాలేదు. తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

కృష్ణారావుగారు.

నెల్లూరలో బాకలకు మాధ్యమిక పాఠశాలకు స్థాపించుటకు రూ. 5,000 నియమని తీర్మానము నుపసాదించుచు ప్రస్తుతము శ్రీశైల్య మిక్కిలి యజగరమును చుట్టుది కాజిట్టి ప్రతిజిల్లాలోను అభవకమును ఒక మాధ్యమిక పాఠశాల యుండవలెను; దొరతనమువారిండుటకు సానుభూతిని గనవలయుచున్నారని, కనుక తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుచున్నా ననియు జెప్పిరి.

శివరావుగారు.

దత్తమండలములలో బాలికలకు మాధ్యమిక పాఠశాలను స్థాపించుటకు రూ. 8,000 నియమని తీర్మాన ముపసాదించుచు దత్తమండలములలో నిట్టి పాఠశాల యవసరము గనుక బల్లారిలో నైనను, అనంతపురంలో నైనను స్థాపించవలెననిరి. లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు, ఈ విషయమై దొరతనమువారిలోంచిండుచున్నారనియు, పాఠశాల లేయోట్టు అవసరము అని నొందించుచున్నారనియు, ఈవిషయమై ఇన్వెస్టిగేటర్ ఆలోచించెద మనియు నుడిచిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

మాధ్యమిక పాఠశాలాపాఠ్యముల వేతనాభివృద్ధి కొరకు 2 లక్షల రూప్యముల నియమని తీర్మానము నుపసాదించుచు శివరావుగారిట్లు చెప్పిరి.

మాధ్యమిక పాఠశాలాపాఠ్యములకు తగిన వేతనములేవు. పిరినిగార్ని దొరతనమువారు తగినంత యాలోచనచేయుట లేదు. తగినవేతనము లేనియెడల తగినయూపాధ్యాయులు దొరకుట సాధ్యము గాదు. కనుక లోకలు బోర్డులకు కొంత భవనమిచ్చి ఈ యూపాధ్యాయుల వేతనములను వృద్ధిజేయుటకు ఏర్పాట్లు చేయవలెను. బొంబయిలో నిట్టి ఏర్పాట్లు జేయబడినవి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు మాధ్యమిక పాఠశాలాపాఠ్యముల వేతనాభివృద్ధి కొరకది వర ఏర్పాట్లు జరిగిన ననియు, ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడదు. దొరతనము వారికి మిక్కిలి కష్టముగా నుండునని చెప్పిరి. ఈ విషయమునకును త్వరలోనే తగిన దలచియున్నందున తీర్మాన మిప్పు దనవరకు ముగిసిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

వేంకటపతిరాజుగారు.

కళాశాలలకు వచ్చుచున్న రాబడిలో నూటికి 25 రూపాయలకు తగ్గించవలెనని తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు ప్రస్తుతము విద్యార్థుల లీటులను జీతములు మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నవనియు, అది తగ్గించిన యెడల విద్యార్థుల సంఖ్యవృద్ధియై, విద్యార్థివృద్ధి జరుగవలెను. అందువల్ల వేద బాలకుల కూడ నున్నవిద్యార్థులకు జేయవలెనని కళాశాలముందు ననియు లేనియెడల తెలివగు వేదబాలకుల విద్యాభ్యసనలాభము కలుగ వలెనని నుడిచిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు, ఈ విషయమై ఇదివరకు యాలోచన జరిగినదియు, అట్టి తిరుగ యిసుంగుతి గూర్చి చర్చించుట కృతార్థము నుడిచిరి.

ఎరసింహయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. రాజుగారు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు ఈ విషయము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదిగనుక నవ్యాభిప్రాయము కనుగొనుటకు సభకు విభజింపవలెనని కోరిరి.

గవర్నరుగారు ఈ విషయమైన చర్చ ముగియుక సారి జరిగియెడల బాగుండుననియు, విద్యార్థుల జీతములకు తగ్గించుటగూర్చి స్పష్టమైన మార్గమును వేంకటపతి రాజుగారు నూచింపలేదనియు, అట్టి నూతన స్పష్టికరింపబడనియెడల ఈ విషయమై యాలోచించుట కష్ట మనియు నుడిచిరి.

రాజుగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుచు దొరతనమువారి ప్రత్యుత్తరము స్పష్టికరముగా లేదనిరి.

నరసింహయ్యగారు.

బోర్డు పాఠశాలాభవన నిర్మాణమునకును, వాటిలోలో నున్న బోర్డు మిడిల్ స్కూలుల సభ్యుల జీతములకును, రూ. 18,000 నియమని తీర్మానము నుపసాదించిరి. లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇదివరకే లోకలుబోర్డుకు ఇండు కొరకు భవనములకు కలెక్షను, కట్టుగారి తీర్మానమును తప్పక నాలోచించెద మనియు నుడిచిరి. తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

శివరావుగారు.

విద్యావిషయక సభయొక్క నూతన ప్రకారము నూటికి 10 మంది వేదబాలకుల విద్యార్థి వేతనముల నియమింప గాను రూ. 40,000 నియమని తీర్మాన ముపసాదించుచు, విద్యావిషయక సభయొక్క నూతనము దొరతనమువారు ప్రోత్సహింపవలెను, అందువల్ల వేదవిద్యార్థులకు వాధకమునున్న దనియు నుడిచిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తర మొనగుచు ఈ విషయము యిప్పడ చర్చ జరిగినవలెనని లాభము లేదనిరి.

రామచంద్రరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దొరతనమువారు విద్యావిషయక సభాసభ్యులకు నంగీకరింపవలెనని తన విచారమును తెలియజేసిరి.

కృష్ణారావు వంతులుగారు కూడ తీర్మానమును బలపరచిరి. ఈతడు తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

కేటియదయము 11 ఖంటలకు తిరుగ సభ సమావేశ మయ్యెను.

యాకులు మానేసుకారు.

చెన్నపురిలో మహమ్మదీయ ప్రాథమిక, మాధ్యమిక పాఠశాలా భవన నిర్మాణమునకు గాను రూ. 8,18,000 కు మరీయొక లక్షరూప్యముల వేర్వేరుతన తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు తీర్మానము నకు కృత్రికముగా నూట్టాడిరి. దొరతనమువారి విషయమై సానుభూతిని జూపుచున్నందున తీర్మానము నుపసంహరించుకొనుచున్నా మని యాకులు మానేసుకారు నుడిచిరి.

రామనాథు రాజుగారు.

మీ సభకు రానందున వీరుపసాదించ వలసిన తీర్మానమును కృష్ణారావు వంతులుగారు ప్రతిపాదించిరి. తీర్మానము కళాశాల విద్య సభ్యునించుచున్న పట్టణేతర విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనముల నొసగుటకు రూ. 75,000 నొసగువలెను. కృష్ణారావు వంతులుగారు, ప్రస్తుతము జీతము మిక్కిలిపెక్కుగా నున్నదనియు, అందువలన విద్యార్థులు వాధకమునున్నారనియు, నుడిచిరి.

లిటిల్ హేబుగారు కృత్రికముగా నూట్టాడి, అట్టి వేతనము లవసరము కావని నుడిచిరి.

రంగారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు అనేక మంది విద్యార్థులు తగిన సహాయములేక విద్యను మానేయుచున్నారని నుడిచిరి.

రామయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు తగిన విద్యార్థుల నిర్ణయించి సహాయవేతనముల నీయవలయు ననిరి. శివరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. గవర్నరుగారు, ఎక్కువ మొత్తము కొరబడినదనియు, ఈ తరుణము విద్యావిషయకములకును చర్చించుట యుక్తము కాదనియు, ఈ మొత్తము నెట్లు సంపాదించుటో ప్రశ్ననియుక్త సభ్యులే తెల్పువలయు ననియు జెప్పిరి.

రంగారావుగారు, మొత్తము నెట్లు సంపాదించుటో దొరతనమువారి యాలోచింపవలెననియు, ఇట్టి భారమును ప్రశ్ననియుక్త సభ్యులపై మోపనూడదనియు ప్రశ్ననియుక్త సభ్యులు అంతరింగిక వ్యవహారముల నెఱుంగవలెనని గాన, ఈ మొత్తము నెట్లు తెచ్చుటో దొరతనమువారి యాలోచింపవలెననియు నుడిచిరి.

కృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఈ భారమును దొరతనమువారి భరింపవలెననిరి. తీర్మాన ముడిచియెను.

సాంకేతికవిద్య.

సాంకేతికవిద్యల సభ్యునించు విద్యార్థులకు వేతనముల నియమింప గా. 75,000 నియమింప తీర్మానమును కూడ కృష్ణారావుగారు ఉపసాదించిరి. సాంకేతికవిద్యలకు శోధన శ్రమ లభివృద్ధి గాంచునని గనుక తీర్మానము నంగీకరింపబడలేదనియు నుడిచిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనగా నూట్టాడి ఇదివరకు కళాశాల మొదలగు వాటిని కొన్ని పోట్ల స్థాపించినాము కనుక యంత వేగమున పనిని పూనకొనవలెననిరి. కృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చి పిమ్మట తీర్మానమునై వోటు తీసికొనవలెనని ఎరసింహయ్యగారు అనిరి. ఈతడు తీర్మాన ముడిచియెను.

వేంకటపతిరాజుగారు.

సాంకేతిక విద్య సభ్యునించు విద్యార్థుల వేతనముల కొరకు రూ. 1,00,000 నియమింప తీర్మానము నుపసాదించుచు పారిశ్రామిక మంత్రిగారు సంపాదించుటకు కఠినమై యున్నందున ఇతర విభాగాలకు బోధనకు విద్యార్థులకు వేతనముల నీయవలెనని నూచించిరి. దొరతనమువారి విషయమై సానుభూతిని జూపుచునే యున్నారని గాన వారి సానుభూతిని కొరకు రూపముల పెట్టవలెను. దొరతనమువారి కట్టి యుద్ధిక మున్న యెడల వారు ఈ మొత్తమును అవసర భర్తవలెననిట్టి వేసి, యిట్టి యుపయోగకరమైన పనుల కొనగవలెనని నుడిచిరి.

లిటిల్ హేబుగారు ఇదివరకే విషయమై కొంతసానుభూతి ప్రత్యేకపరచినా మనియు, అంతకున్నను ఎక్కువ నియమాల మనియు జెప్పిరి.

ఎరసింహయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచుచు లిటిల్ హేబుగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము భర్తవలెననియు గా నున్నదనియు, దొరతనమువారి కేర్పరచిన సానుభూతి మిగుల తక్కువ యనియు నుడిచిరి.

రాంగారుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రంగారావుగారు గారు బలపరచుచు ఈ మొత్తమును జేర్చుటకు కఠినమైన అర్థికవంతులకు బుచ్చుచుండు అట్టి విలువ భవనము ప్రోత్సహించవలెననియు యీ విషయమై మొత్తమును ప్రత్యేకముగా నుండియెడల తగిన విద్యార్థులు దొరికినవచ్చును వారి కొరకని సహాయము చేయవచ్చుననియు నుడిచిరి.

కృష్ణారావుగారు ప్రతిపాదనగా నూట్టాడి, రామచంద్రరావుగారు తీర్మానమును బలపరచి రాంగారుగారు చెప్పిన రహదారిచిట్టు దొరకుట కష్టమను వాదము కృత్రికమనియు అట్టి చిట్టు ప్రభుత్వం దొరకవలసినదనియు నుడిచిరి.

రామయ్యంగారు తీర్మానమును బలపరచుచు మధురలోనున్న పూ రాష్ట్రము నేతని ద్వారా గొప్ప వాగనియు, అట్టివారిను పరిశోధకులకు బంతులపట్ల జేతనము ప్రత్యేకము వృద్ధి గాంచుననియు నుడిచిరి. ప్రస్తుతము దొరతనమువారు అవసరవ్యయములకును, నిల్వర బంతులకును 15 లక్షల రూప్యములవరకు ఏర్పరచిరి. వానినండి యీ కార్యమునకు కొంత భవనము నీయవచ్చును.

తీర్మాన ముడిచియెను.

నిమ్మజాతుల వసతిగృహములు.

కృష్ణారావువంతులుగారు నిమ్మజాతుల విద్యార్థులకు స్వేచ్ఛాభోజనసలి గృహముల కర్పరచుటకు రూ. 50,000 సొంతమన్న తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు, తదితర విద్యార్థుల సంఖ్యయు, పాఠశాలల సంఖ్యయు వృద్ధి గురుచున్నది, పంచమబావర సంఖ్యాభివృద్ధి కృత్రికముగా లేదు. దొరతనమువారి విషయమై సానుభూతిని జూపుచున్నమాట సభ్యులకు

సంధిమహాసభావిశేషములు.

పార్లమెంటు ప్రజల సభ సమావేశమగుట

పక్ష

లండను ఫిబ్రవరి 4:—నేడు మధ్యాహ్నము మరల సభాసమావేశము జరిగినది. సభాధ్యక్షుడు నిండిపోయినది. అప్పియరు కమిషను మిగిలినవారితో క్రొత్తగా నియోజిత బడిన అధ్యక్షుడగు సర్ డోనాల్డు మెక్లేను, పార్లమెంటు కార్యకర్త కధ్యక్షుడగు అడమను క్లెయిన్సు, హాడ్లీ, విలు క్రూట్స్ గార్ల మున్నగువారు ప్రతికర్తుల మొదటి స్థానముల యందుండిరి. గాంగునే క్రిందనున్న ప్రతికర్తుల స్థానములందు మంత్రుల స్థానములందు గూడ యూనియన్ నిట్టు లాసీనులైరి. కోశాధ్యక్షుల అసనులందు యుద్ధము ప్రతివర్గ మువారిలో బోన రాగా రాకర్ మాత్రమే యుండిరి. అచట ఆహార, విద్యా కాళా మంత్రులను మరి కొందరు విద్యుజునండిరి. లోతము గారే మరల పక్షగా నియోజితమవడిరి. అన్నికర్తులవారు సరసి వర్తించిరి. ఒకవత్సరము లేక రెండువత్సరము లేవదని తహింతును. (హర్షము) సంపత్తమున సంతకములు జరిగెనని కోశాధ్యక్షుల స్థానములలోనివారు నడుపునపుడు నేనీస్థాన మున నుండగోరెద నని ఆతిడు నుడివెన. (అధికహర్షము) సభ చాలింపబడెను.

స్వాతంత్ర్యోదారపక్షమువారు

లండను, ఫిబ్రవరి 4:—ఇండిమెంటు లిబరలు పక్ష మువారు 28 గ్గున పార్లమెంటు సభ్యులు సమావేశమైరి. అధ్యక్షునియోజనములను గూర్చి చాల చర్చ జరిగినది. ఒక విషయ మూచించుటకు అప్పియరుగారి కధికారము లేదనియు నది వింప తీరవలసినది నాచుటకు వలదనియు కొందఱాడే పించిరి. హెచ్చునంది అంగీకారము పైని సర్ డోనాల్డు మెక్లేనుగారు నియోజితమవడిరి.

బ్రిటిషు వైమానిక సేన

లండను, ఫిబ్రవరి 4:—ఆక్రమణనైర్యమునందు బోనను మరతుల ప్రకారము చేర గోరుచు వైమానికమంత్రుల మువారి దివర కుద్యోగములనుండి నిడువబడిన వైమానికుల నాహ్వానించుచున్నారు. నైర్యమును విడుచుటకు పూర్వము వారే వదపులం దుండికో ఆవదపు లిప్పుడు నీయజనును.

(నామ)

యుద్ధధర్మాత్మక్రమణము.

ప్రత్యేక విచారణసంఘ సమావేశము.

పారిసు, ఫిబ్రవరి 8:—యుద్ధధర్మాత్మక్రమణమును గూర్చి విచారణచేయుటకు సంధిసభవారు ప్రత్యేక సంఘముగ కేర్పడిరి. నే డా సమావేశము జరిగినది. మహారాష్ట్రముల ప్రతినిధులందఱును బెల్జియ, సెర్బియా, రుమేనియా, గ్రీసు, టాలం, జేకముల ప్రతినిధులును గూడ సభితులవచ్చిరి. లాస్సింగుగా రధ్యక్షుల తహించిరి. రి ఉపసంఘము లేర్పరుపబడెను. ఏఏసందర్భములలో యుద్ధధర్మ మతిక్రమింపబడినదియు నొక సంఘమువారు నిరూపింతురు. తక్కిన రెండు సంఘముల వారును న్యాయశాస్త్ర ప్రమాణములను నిర్ణయింతురు.

గ్రీసువారి కోరికలు

లండను, ఫిబ్రవరి 4:—గ్రీసువారి కోరికలను వెనెజలను గారు సంధిసభలో వివరించిన పిమ్మట వానిని గూర్చి ఆలోచించుట కొక విషయజ్ఞసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఆసంఘమున అమెరికా, బ్రిటిషు, ఫ్రాన్సు, ఇటలీ, జేకములకు చెరియిద్దరింతున రి గురు సభ్యులు నియోజితమవడిరిని సంధిసభవారు ప్రకటింపిరి.

రుమేనియావారి కోరికలు

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—రుమేనియావారి కోరికల నా గూర్చి గ్రీసుకువలెనే ఆశాను జేకముల ప్రతినిధుల ఇద్దరింతున వారి రి గురు సభ్యులు గల మేర్పరుపబడినది.

యుద్ధమునకు బాధ్యత

పారిసు, ఫిబ్రవరి 8:—యుద్ధమున కేవల బాధ్యత లను విషయమును నిర్ధారణ చేయుట కేర్పడిన సంఘ మువారి సమావేశము జరిగినది. ఆసంఘమునకు లాస్సింగుగా రిని ఫిర్యాద్యునిగా వారు నియోజించిరి. టూర్మియోగారి నాహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నియోజించిరి. టూర్మియోగారు ప్రతినిధులకు స్వార్థ మొసంగిరి. బాధ్యులను నిర్ధారణచేయుట వారికి కిత్తులను నిధించుట వారి సమలు జతువులేని నిర్ణయించుట మున్నగువాని నీసంఘమువారు తహింపవలె నని తెలిపిరి.

నవ్వుపరిహార సంఘము

పారిసు ఫిబ్రవరి 4:—నేడు అధిక సంఖ్యల కాన్యా లయమున నీరవుల సమావేశము జరిగినది. కాన్యాక్రమణమును గూర్చిన క్రక్షలు చర్చింపబడెను. క్లోటు గారిధ్యక్షులు గను హ్యాను, వానుడెను హ్యానెలు గార్లసాధ్యక్షులు గాను నియోజితమవడిరి.

జక్కుల పోలుల వివాదము.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—టెప్పెనలో జక్కులకు పోలులకు వివాదము కలిగినందున జక్కులు బటావా కార్మికులకు గనుల మండలములను ఓమెరుబర్డు మొదలు టెప్పెనరరరకు నుగల యినువదారి నిజబలుగుకనను జేవరుచుకొనిరి. దానిని గూర్చి సంధిసభసభవారు విచారణచేసిరి. రాష్ట్రవిషయ ములు సంధిసభవారిచే పరిష్కరింపబడుట వివాదాస్పద ములగు జేకములను హక్కుదారు లాక్రమింపగూడదు. టెప్పెనకు త్రరమునకున్న ఇనువదారి గనుల ప్రాంతమును చుక్రము జక్కులు తమ స్వాధీనమునందుచుకొని టెప్పెనకట్టణమును దక్షిణభాగమునందలి యినువదారి ని జల్లుంకోవరకు ను పోలందువారి కిచ్చివేయవలెను. ఈవిషయమును నిర్ణయ ముగా పరిష్కరించుటకు సంధిసభవారికసంఘము కేర్పరచిరి. వారిచేనీకమును బట్టి సరిహద్దులను నిర్ధారణ చేసెదరు. ఆప్రాంతమున జక్కులు తమ ప్రతినిధుల వాగ్దానముల నన్నిటిని నెరవేర్పరలెను. అచటనున్న యుద్ధసామగ్రిలనున్నిటిని పోలుల కిచ్చివేయవలెను. ఆ యుద్ధసామగ్రిలను మున్నగు వానిని పోలంకువారు తీసికొనిపోవుట కధ్యంతరము కలిగింపగూడదు. కాన్యాను ఓమ్మివానుండలములలోని గనుల గుత్తుత్తిని సంధి సభాప్రతినిధులు కరికిలిచి సమావధాగమును పోలుల కిప్పించెదరు. అచట ప్రభుత్వము వెనుకటిరలెనే జరుగగలదు గాని సంధిసభవారు సరిహద్దులను నిర్ధారణ చేయవరకు రాజకీయనియోజనములను నిర్బంధనైతికత్వమును టెప్పెన వరగ జాలో జరుగగూడదని సంధిసభవారు ప్రకటింపిరి.

సర్ డబ్ల్యూ. ఆర్చెనుగారు

పారిసు, ఫిబ్రవరి 8:—సంధిసభయందు బ్రిటిషు దొర తనమువారి చిత్రలేఖనడను ఆర్చెనుగారు నేడు పరికిలనమును ప్రారంభించిరి.

నానాదేశీ సంఘము

పారిసు, ఫిబ్రవరి 8:—విల్సను సభాపతి అధ్యక్షుల క్రింద నేడు ప్రత్యేక సంఘసమావేశము జరిగినది. రాబర్టు సెసిలు ప్రభువు జనరలు స్మట్సుగా ర్ధాసభయందు బ్రిటిషు ప్రతినిధులుగా నుండిరి. జర్మను అధినేతకములను గూర్చి చేయబడిన ఏర్పాటులకు బట్టి నానాదేశీసంఘ సంవిధాన మును త్వరలో నిర్ధారణ మొనరంచుట ఆవసరమని స్థిరపరుపబడినది. అవలంబింపవలసిన చర్యను గూర్చి చర్య జరిగినది. పనిచురుకుగా జరుగవలెనని నిర్ధారణ చేయబడెను.

స్వాతంత్ర్య సాహచరము.

పారిసు ఫిబ్రవరి 4:—పరాను ప్రజాప్రతినిధి (డిప్యూటీను చేంబరు) సభయందు సోమవారమునాడు రాత్రి విల్సను సభాపతికి ఘనమగు స్వార్థ మొసగబడెను. సభాధ్యక్షము జనసంకులముగ నుండెను. లాయకు బార్డిగారు మున్నగు సంధిసభా ప్రతినిధులందఱును గూడ వచ్చిరి. వారి కందరికిని గూడ గౌరవము జరుపబడెను. గరినాజుగు, వత్సరములలోను ఆచూరణ విషయములు జరిగినవి. రె ను కావలను. జరిగి

పోలండు, రష్యా, అసియాదేశములు మున్నగునన్ని దేశము లందును ప్రపంచము నందంతటను స్వార్థం క్రొత్త సాహచర్యము నందరును గుర్తించిరి. కొన్నిక్రొత్తలకు త్రర మియ్యబడలేదు. వాని కిప్పట్టున యు త్రరములనియ్య వీలులేదు. ఈ క్రక్షలు తీర్చుగను నిరు త్రరములు నుండగ నువద్దు నందు పరాను జేకమేకముగ నుండగలెనని ఆ దేశమున నైర్యముల ఏర్పాటు హెచ్చుగానుండవలసి యుండును. ఆంధులకు ప్రజలు పన్నుల సభికముగా భరింపవలసి యుండును. త్యాగవశవసరమగును. స్థితి దుర్భరమగును. ఈగతిని పరాను జేక ము మాత్రమే గాక పెక్కుదేశము లనుభవించవలసి యుండు ను. ఏదేశ కట్టి ఉపద్రవము కలుగునో అని అన్ని దేశముల వారును నేనలను నిర్దమముకొని యుండవలసినయ్యును. ఈస్థితి నాలోచింపజాలము అన్ని దేశముల పోలులకు ఆయాదేశ లనిరవేసములకు గల సంబంధములను మాత్రమే ఆలోచించు కొనుచున్నారగాని ఆయాదేశముల ప్రజలకుగల సంబంధమును చురచియున్నారు. స్త్రీల పుకముల యోగక్షేమము లనుగ్రహణ చేయుచును భృద్ధమును ప్రజాసౌఖ్యమునకు భంగముకలుగని ఏర్పాటులను ఆయాదేశముల వారు ముఖ్యముగా గమనింపవలసి యుండెను. పరాను జేకమునట్లే గాని మరి ఏర్పాట్ల కిక్రొత్త దేశమునకుగాని చరియుక దేశమువారు తొందరగలిగించినట్లంటే అన్ని దేశములవారును ఆపన్నమగు జేకమునకు తోడ్పడి కాపాడుట యికముందు జరుగ వలెనని విల్సనుగారు నుడిపిరి.

యూరపు ఆహారసమస్య

లండను, ఫిబ్రవరి 4:—హ్యూరినానుండి 4-వ లేదే గల ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది:—నుస్తిలు కాన్యాకు వారి యాజమాన్యమున బ్రిటిషు సంభేతగర్డు మోటి ఆహారవార్ధములను సప్తయిదే ను నిమిత్తము వాగ్దాన బ్రిటి బుఖారెస్టుల కేగెను.

శత్రువులనుండి నవ్వుపరిహారము గోరుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—హ్యూరినానుండి 4-వ లేదే గల ప్రకటన ఇట్లు తెలుపుచున్నది:—నవ్వులను కలుగజు నవ్వు యించుట, చల్లిండు విషయములు తెలుపుట, అధికార వాధ్యతాకార్యముల జూచుటకు నవ్వుపరిహారకా సముల జేయుట ఈమాదుసమస్యల నాలోచించుటకు మూడు ఉపసంఘముల సంకల్పాల్పియ్యవలసిన పరిధిక సంఘమువాని తెలిపిరి. కమిషనునందు మరి ఇద్దరు జేకోరెస్టాక్కు ప్రతినిధులు కేర్పబడిరి.

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 4:—న్యూయొర్కునులో ననేక నేతరుల పనివారు వారమునకు 48 గంటల చొప్పున పని చేయుచున్నారు. మేసచెటినులో ననేకమంది అట్టి యేర్పాటు ను చేయగోరుచు సమ్మె కట్టిరి. న్యూ జెర్సీయందలి పట్టుపర్కెను పనివారలలో ననేక వేలమంది వారమునకు 47 గంటల పనిని గోరుచున్నారు. అందుల కను మూలముగ 25 వేల మంది పనివారలు సమ్మెకట్టిరి. పట్టు పర్కెను పనివారలలో నూటికి 90 గురు చొప్పున సమ్మెకట్టిరి. యంత్రాలయాధికారులు 84 గంటల పనిచేయవలయునని పట్టు పట్టి యున్నారు.

రుష్యాచక్రవర్తి కుటుంబము

హ్యూరిను, ఫిబ్రవరి 4:—రుష్యాచక్రవర్తి కుటుంబముల వాక్యముగూర్చి వెటిటు పారిసీను క్రొత్త ప్రాతినిధులను తెలుపుచున్నది. తల్లికింద్రుల కండ్లనుండటనే రాకొమాన్త లకు మానభంగము చేయబడెను. అనంతరము వారు చగపి చేయబడిరి.

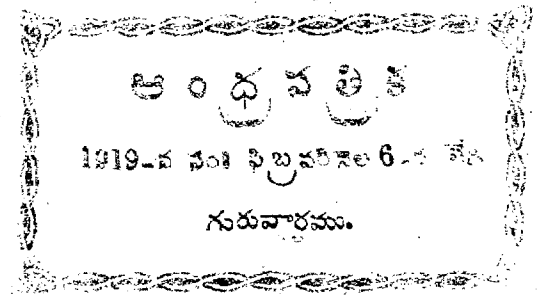
పోర్చుగలు

పోర్చుగలుపిట్టి.

లండను, ఫిబ్రవరి 8:—వీగోమాడ్రికులనుండి ఇంతవరకు తెలియుచుండిన పోర్చుగీసువార్తలు రాజపక్షమువారు విజయమును గూర్చియు ప్రసంగించుచుండినవి. ఇప్పుడు మాడ్రికు ద్వారావీగోనుండి ఇట్లుక తంత్రివార్త వచ్చుచున్నది. రాజపక్షపుచంద్ర కంటు అశావీర్యోగాదు ఓగోల్తోనుండి వీగో కేగిరి. వారు మాడ్రికు కేగెదరు. ఆకత్తునాయకు, లో నే కులు వీగోచేరిరి. ఈజపక్షపుదేశములకు జూచి అందఱును సంతసించుచున్నారు. అయినను ప్రజాకత్తు యుద్ధవోలకు భయపడి ఓపాల్తోనాక లింకను నొకాక్రమముగానే యున్నవని వారు తెలుపుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో క్యాలండరు

1919 సం॥ రమునకు మా క్యాలండరులు తయారుగా నున్నవి. కొద్దిపాటి ప్రతులే యున్నవి. కాన కావలసినవారు త్వరగా వ్రాయు బార్డులు, కార్డులు, పోస్టాఫీసులకు, అమృతాంజనం డిపో.

మద్రాసు శాసననిర్మాణసభ:

ఆదాయవ్యయనిర్ణయము.

మద్రాసు శాసనసభ ప్రతినిధులు మిగుల సంతృప్తికరముగ నున్నను, ప్రజాసేవాభివృద్ధి గాను వారి కది భీతి కారణముగ నున్నది. మత్తు కదార్థములపై నాదా శాసన విశేషాభివృద్ధి శాసన ప్రభుత్వపు రాబడిని హెచ్చుజేసింది. 1917-18 సంవత్సరమున దీ రాబడి 201.76 లక్షలుండగా, 1918-19 సంవత్సరమున దది 226.16 లక్షలయ్యెను. బడ్జెటులించనా 208.14 లక్షలు మాత్రమే వేయబడినను, ఈ అంచనాకన్న గూడ ఆదాయము 18.02 లక్షలధికమయ్యెను. 1919-20 సంవత్సరమునకు 229.08 లక్షలు మాత్రమే యాశాక్రీంద రాబడి మదింపు వేయబడెను గాని, యితరకన్న ననేకమడుగు లధికమగు రాబడి సమకూరు నని సురక్షితముగ నూహింపవచ్చును. ఆదాయవ్యయనిర్ణయవ లెమును జదివిన శాస్త్రాగారికి గూడ నిలులనేదోచి నటుల గాన నగును. కాని, ఎ దుకయినను మేలని, తక్కువ మొత్తము మాత్రమే అంచనా వేయబడింది. కందున బట్టి చూచిన, రాష్ట్రపు భాగ్యము, త్రాగుడుచే గలుగుచున్న భాగ్యమనియే నూహింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇతరకన్న విపాదకరముగ స్థితి ఇంకొకటండబోదు. మత్తుద్రవ్యముల యుపయోగమును పూరిక నూర్చింప అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు బూనినటుల, యదివరకు దెలిపియుంటిమి. మద్యపానము ఖరీదు కొదొక కాలమున ప్రఖ్యాతిబడిసియున్న హిందూదేశమునం దట్టి సుభస్థితి తిరిగి సమకూరుటకు సాధ్యమగునా యని దేశహితులు విశ్లేషించక మానరు. కాని, రాష్ట్రాధికారులకు, మత్తుపదార్థముల యాదాయమే ప్రధానోపకర్తి యగుచున్నంత వరకు, ప్రస్తుత దుస్థితి లేకమయినను బాగుపడజాలదు.

ఇట్టి స్థితిగూర్చి బడ్జెటు పత్రములో విచారము గనుబడిచుటకు బదులు, శాస్త్రాగారు నూతనసిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించుచున్నారు. భాగ్యపుధర లభింపించి యుండుటచే, రయితులకు మంచి లాభము గలిగినది. వారందుచే, తమ కూలీకు వేతనముల సధికముగ నొసగ గలిగిరి. కూలీల కధిక వేతనములు లభించుటచే, ఆహార పదార్థముల ధర లధికమయినను, ఆ భారమును ప్రజలు మోయ గలిగిరి. ఆ కారణముచేతనే మత్తు పదార్థములపై హెచ్చుపన్నులు వేయబడినను, కూలీలెరిగితి వారా బరవును ధరించిరి. దేశములో ప్రజలి యున్న కాలమును జూచిన, శాస్త్రాగారు రవలంబించిన హేతువాద మాశ్చర్యమును పురి

కొల్పుచున్నది. భూమికన్న మిద, 1918-19 సంవత్సరపు టాదాయము, నెనుకటి సంవత్సరపు రాబడికన్న 12.75 లక్షలు దగ్గనని బడ్జెటులోనే వివరింప బడియున్నది. దీనికి కారణము కంటలు తిన్నగ కుండకుండుటయే యని, శాస్త్రాగారే యంగీకరించియున్నారు. ఈ సందర్భమునం దింకొక విషయ మూలోచనీయము. హిందూదేశపు రయితులు మిక్కిలి యోరింపు గల వారని ప్రపంచ మందంతటను ప్రసిద్ధి పహించిరి. సామాన్యపు కష్టములను వారెరులతో దెలుపకుండనే, భరింప బూనెదరు. సకాలమున కనేకమాది సిస్టుల చెల్లింపినను, ఆ విషయముబట్టి మాత్రమే రయితుల సాభాగ్యస్థితి నూహించి లాభముండదు. బడ్జెటును బట్టి కనబడు దానికన్న, రయితుల స్థితి యింకను దుర్భరముగ నున్నటులనే నూహింపవగును.

తిన్నగ కంటలు కండిన రయితులకు, భాగ్యపుధరలు హెచ్చుటచే, కొంత లాభము గలిగినమాట నిజమేయైనను, వారి దైనిక జీవనమున కవసరమగు పరకులధర లెల్లను వికరీతముగ హెచ్చిపోయెనని, ఎల్లరకు దెలిసినవిషయమే. కట్టుకొనుటకు బట్టలు చౌకగ లభింపలేదు. ప్రయాణము జేయుటకు రైల్వేరేటు హెచ్చయ్యెను. తినుబండారముల ధర లన్నియు, మితిమీరినను. విదేశములనుండి రాదగిన వస్తువు ధర లనేక మడుగులు వృద్ధిజూపెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో, రయితు గడించిన లాభములు రయితుయొక్క జీవితావసరములకే సరిపోవుట కష్టసాధ్య మగునని, యూహించుట సులభము. బడ్జెటులలో నంకె లెలులున్నను, స్వయముగ కష్టముల ననుభవించుచున్న రైతుల మొరల తిలకించినచో వారి సాభాగ్య మంతగ కావరాదు. నిజీతీరువ హెచ్చుచేయబడు నని తెలిసిన నాటినుండియు, ఆంధ్రదేశపు రయితులలో ను ద యి ర చి న భీతి జూచిన, నా రెట్టిదనస్థితియం దున్నదియు తేటపడ గలదు. దేశములో ప్రజలిన కలవుకు దగినంత సంతోషము వ్యక్తపడనిమాట నిజమే. ఇందుకు కారణము ప్రజల సాత్విక స్వభావమే యని గ్రహింపవలెను. సాత్వికస్వభావులగు ప్రజలు గూడ కలవు బాధ భరింపజాలకనే, అనేకప్రదేశములందు లూటీలు మొదలగు పల్లరలకు గడంగిరి. ఈ యల్లరులు, రాజకీయాందోళనముచే పురికొల్పబడిన వని, అధికారులు తమ నివేదికలందు వ్రాసి సంతృప్తిజెందిన జెందవచ్చును గాని, ప్రజలటల తలంపజాలరు.

మద్యపానముపై కన్ను లధిక మయినను, ప్రజలు వాటిని భరింపగలిగి రని, శాస్త్రాగారు దెలిపిరి. కాని, కలవుచే బాధనొందుచు ప్రజలు నిరాశదశయం దున్నపుడే, త్రాగు డధికమగుట, స్వభావసిద్ధ మని, ఎల్లరకు దోహదలగు. ప్రజలు తమ వ్యసనముల మూన్చుకొనుటకు, త్రాగుడు నకు గడ గుట సహజము. కన్ను లధికమయిన కొలదిని, త్రాగుడు దగ్గనని, శాస్త్రాగారు సిద్ధాంతిరించుచున్నారు గాని, వారుదహరించిన యంకెలబట్టియే, అట్టి తగ్గుదల గన్పట్టుటలేదు. త్రాగుడుపై ఎంతవన్ను వైచినను, ఎటు యాకర్షణ మున్నంతవరకు అందు కలవాటుపడిన వారు లోబడి తీరెదరు. తమవద్దనున్న ధనమును కొల్లగ వెచ్చించెదరు. అట్టివారు భాగ్యపుత్రాదు లేమయినను పరకుజేతుక, నీ దుర్భాగ్యసమునకు తమ స్వల్పపు రాబడిని ఖర్చు పెట్టెదరు. మద్యముపై నాదాయము పెరుగుచున్నదనిన, కలవు బాధ యధికమగుచున్న దనియే నూహించవగును. అంతియ గాని, దేశసాభాగ్యమున కది

యొక చిహ్న మని యూహించుట కౌతమాత్రము వీలగుట. కన్నుల హెచ్చించుటవలన, ప్రభుత్వపు రాబడి హెచ్చుట నిశ్చయమే యయినను ప్రజాసామాన్యపు స్థితి బాగుపడుట సంభవయోగ్యము గాదు. కల్లంగడులయెదుట తేయాకు కాఫీ మొదలగు పానీయముల నమ్మోడి అంగడులు గూడ కొంతకాలము క్రిందట నెలకొల్పబడెను. ఈ ఏర్పాటుచే, ప్రజాసామాన్యము త్రాగుడు మానుటకు బదులు మద్యముతో గలిపి నీ పానీయములగూడ ద్రావ వారంభించుటచే, వారి కగు వ్యయము రెట్టింపు గాజొచ్చెను. ప్రస్తుతకదతి పూర్తిగ మారి, అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల వలె సంపూర్ణ విషేధాదర్శము సఫలమగునటుల కృషి సలిపిం గాని లాభ ముండజాలదు.

కన్ను లెక్కుడగుటచే, దేశీయ సారాయముల పానము మద్యపానము తగ్గె నని, శాస్త్రాగారు సగర్వముతో జలికిరి. ఎంతవర కీ ప్రతిపాదనమున కాధారము గల దో యాక్రందియంకెలవలన గ్రహింపవగును.

దేశీయ సారాయముల గ్యాలనులు	కల్లు గ్యాలనులు
1915-16—1,491,470	108,932,557
1916-17—1,644,466	105,936,414
1917-18—1,648,150	111,258,719
1918-19—1,682,000	105,895,000

(అంచనా వేయబడినది.)
పై యంకెలబట్టి చూచిన త్రాగుడు ప్రతివత్సర మభివృద్ధి జూపుచున్నదనుట స్పష్టము. 1918-19 సంవత్సరపు అంచనా మొత్తములలో మద్యపానము వెనుకటివత్సరముకన్న కొంత తగ్గుదలజూపినను, అసలు మొత్తములో తగ్గుదల యుండునని దోచదు. మత్తుద్రవ్యములపై కన్ను లీ క్రిందివిధముగ వృద్ధి జూపినవి.

	రూక్యములు.
1915-16	3,51,18,758
1916-17	3,72,02,608
1917-18	4,03,52,100
1918-19	4,52,32,000

కన్నులతో బాటు త్రాగుడుగూడ సభివృద్ధి జూపుచున్నదనుట స్పష్టము. కన్నుల హెచ్చుజేయుట వలన ప్రజాసామాన్యము మరింత బీదలగుట సంభవించుచున్నది. విదేశ సారాయముల పానము కొంతవడి తగ్గుదల జూపుచున్నమాట నిశ్చయమే యయినను, యిది ప్రజాసామాన్యమున కిందు బాటులో లేవు. సంగ్రామసమయమున విదేశముల నుండి సరకులు రాకుండుటచే, ఈ తగ్గుదల గన్పట్టుచున్నది.

మద్యపానమయ్య సామాన్య సమస్య గాదు. దేశ సాభాగ్యమా ఆ సమస్యకరమైనదామైన సాధారణదియున్నది. దీనివిషయమై ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని అభిప్రాయభేదము తీవ్రముగ జూపుచున్నది. ఈవత్సరపు బడ్జెటు మార్పు నెలలోగాక ఫిబ్రవరినెలలోనే ప్రదర్శింపబడుటచే, సౌకర్య మధికముగ గలదని, శాస్త్రాగారిలో మేమీధివిం చెదము. దీనిచే, ప్రజాప్రతినిధులకోర్కెలను మున్నుండే గ్రహించి, చిత్తుబడ్జెటులో లగిన మార్పుల జేయుటకు వీలగునని, శాస్త్రాగారు దెలిపిరి. ఫలిత మెటులుండునో యని, నిన్నటి కార్యక్రమమును పరిశీలింపగ, ప్రజాప్రతినిధుల తీర్మానములలో సంగీకృతమైన దెక్కిము. గాన్నింపలేదు. అందుచే బడ్జెటునం దీ మారయిన, గార్లు గావించుటకు వీలగుటలేదు. గ్రామీణులకు, యుద్ధభర్త్యముల నొసగవలయున వ గారు తీర్మాన ముపపాదించిరి. ప్రభు

ఫిబ్రవరి 4 మంగళవారము.

పల్లి కళా కళా.

జానగ్రామి. పి. ఎన్. గారు నియమపైలై రక్షణగా నియోజకవర్గం.

పి. ఎన్. గారు పి. ఎన్. గారు మదరాసు ప్రభుత్వ పక్షమున సామ్రాజ్యవాదమును ప్రభుత్వముగా నియోజకవర్గం.

పి. ఎన్. గారు.

పార్లమెంటును దీనిని అసెంబ్లీగా మార్చడం ద్వారా లాభము కలుగుతుంది. గానములు నామరసం ద్వారా నియోజకవర్గం.

బండి శ్రీరామమూర్తిగారు పార్లమెంటును దీనిని అసెంబ్లీగా మార్చడం ద్వారా లాభము కలుగుతుంది.

మహామారు క్యాపిం ఆలీసాహెబు బహదూర్ గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా న్యాయపరిశోధకుల సమావేశముగా నియోజకవర్గం.

మధుర ముద్రామూర్తిగారు అసెంబ్లీ పురము జిల్లా న్యాయపరిశోధకుల సమావేశముగా నియోజకవర్గం.

న్యాయకాళి.

గోపి గంగప్పగారు హోస్పేటకును కనిపిస్తూ బసవ లింగప్పగారు కొత్తూరుకును, స్వయం మేజిస్ట్రేటులుగా నియోజకవర్గం.

దేవగుప్తా శేషగిరిరావు పంతులుగారు సాక్షుల వాగ్దానము ఇంగ్లీషున వ్రాసికొనుటకు అధికార మిచ్చిరి.

విశాఖపట్టణము జిల్లాలోని సబ్ మేజిస్ట్రేటు చినస్వామి నుండరము, అయ్యలగారికి రెండవ తరగతి మేజిస్ట్రేటు అధికారముల నిచ్చిరి.

బుర్ర పురము, అడిమనల దిస్ట్రిక్టు మునిసిపల్ జయంతి శ్రీరామమూర్తి పంతులు గారికి జనవరి 21-వ తేదీనండి 15 దినములు సెలవునిచ్చిరి.

కాననసభాకాళి.

మదరాసు పి. టి. మునిసిపల్ చట్టముపట్ల ప్రభుత్వము వారికి తగిన సలహానిచ్చుటగాను కాన్స్టేబుల్ వెసిడెంటు జానుచార్లెను మెలోని, డాక్టరు తారకకు మాధవనాయ రుగార్లు కాననసభాసభ్యులుగా నియోజకవర్గం.

రి. వి. న్యాయకాళి.

జయంతిరామమూర్తి పంతులుగారు గోదావరి ప్రెజిడి క్విట్టే కలెక్టరుగా బదలయింపబడిరి.

టి. ఎన్. కృష్ణస్వామి అయ్యలగారు కృష్ణాజిల్లా జన రణ ద్యూటికి నియోజకవర్గం.

హెన్రీ డెనెసాగారు అసెంబ్లీ పురము జనరణద్యూటికి నియోజకవర్గం.

అమ్మెంబల ఈ పేర్ల పాలగారిని మదరాసు జనరణ ద్యూటికి నియోజకవర్గం.

ఫా ని కళా కళా.

దేశము రామారావు పి. ఎన్. గారిని కృష్ణా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమించిరి.

పి. దామయ్యల సాహెబుబహదూర్ గారు విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియోజకవర్గం.

ధార్యారావు గురురాజారావు, బోస్ విలవంతులు, జిల్లా గడ్డి కలపటప్పగార్లు హోస్పేటకునిపాలిటికి సభ్యులుగా నియోజకవర్గం.

రెడ్డం ముద్దిరెడ్డి, మంకేట వెంకటరామయ్య గార్లు కడప తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

బారు రామారావు పంతులుగారు శ్రీకాకుళము మునిసి పాలిటికి సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గజ్జెల్లి రామచంద్రారావు పంతులు, పోరగంటి నువ్వా రారావుగారు రాజమహేంద్రవరము మునిసిపాలిటికి సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

చోడవరము దీనిని దిస్ట్రిక్ట్ రికార్డుల వలదురి మూర్తిరాజు పంతులు శ్రీ పోలవరము తాలూకా బోర్డుకు సభ్యులుగా నియోజకవర్గం.

రాజు వెంకటవరసాహెబుగారు కర్నూలు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

దిస్ట్రిక్టు ఇంజనీరుగారు విశాఖపట్టణము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యుత్ కళా కళా.

మదరాసు కృష్ణమూర్తిగారు కర్నూలు జిల్లా పార్లమెంటుకి బదలయింపబడిరి.

మధుర ముద్రామూర్తిగారు విశాఖపట్టణము జిల్లా పాలిటికి బదలయింపబడిరి.

మూర్తిగారు మదరాసు రాజ్యము గారిని. రాయవోటికి బదలయింపబడిరి.

ధర్మపురి రామారావుగారిని బర్లాంకి బదలయింపబడిరి.

విద్యుత్ కళా కళా.

విద్యుత్ కళా కళా కళా. ఎన్. డంకనుగారు తి నెలలు సెలవు తీసుకొనిపోయిన, వారి స్థానీ (వెసిడెంటి) కాలెజీ (పాపెనరు రిచ్చర్డు లిటిల్) హోస్పేట గురించి నియోజక వర్గం.

అక్కింకు అసెంబ్లీ ఇన్స్ పెక్టరు ఎన్. కృష్ణమూ చార్యులు గారికి రెండు నెలలు సెలవు నిచ్చిరి.

సి. పి. బి. బార్లెస్ గారిని కృష్ణా గురించి శ్రీ. జి. బాలికావిద్యాలయములకు సహాయపరిశోధకులుగా నియో జించిరి.

ఫిల్లిప్పస్ స్కూలుగారిని పశ్చిమాంధ్ర ప్రదేశ్ ముందలి బాలికా విద్యాలయములకు సహాయ పరిశోధకులుగా నియోజించిరి.

రెండు కొత్త కఠినశాసనములు.

దేశీయులందరు నాడేపించుట.

మదరాసునందలి ప్రయత్నములు.

జనవరి 30-వ తేదీ నాడు నగరమునందు జరిగిన మహా సభలో నియమింపబడిన జనరణ కమిటీవారు, చట్టములను యమున చేయవలసిన పనుల నిర్ణయించుటకు మొన్న మహా జన సభా మండలియను సమావేశమైరి. చట్టముల విషయము ప్రజలందరికిని తెలియజేయుటకు ప్రతిపత్తిని ఉపయోగించు సభల ను సమావేశపరచుట, పుస్తకములను ప్రకటించి పంచివెట్టుట, ఇంజనీరుగారు, ఇచ్చటను న్యాయవాదుల అభిప్రాయమును చట్టముల విషయమున కనుగొనుటకు సభవారు తగిన ప్రయత్నములచేయనిచ్చియిరి. ఇవి కొనసాగుటకు టి. వి. వెంకట రామయ్యగారు, వాడియా, కన్నూరి రంగఅయ్యగారు, పి. ఎ. నుండరము, టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు, పి. రంగస్వామి అయ్యగారు, టంగుటూరి ప్రకాశము, ఎన్. సత్యమూర్తి, సి. రాజగోపాలాచార్యులుగార్లతో నొక కార్యనిర్వాహక సంఘ మును నియమించిరి. ఈ సంఘమునకు డాక్టరు ముద్రామూర్తి య్యలగారు రధ్యక్షులుగను, నేలము విజయగోపాలాచార్యులు, సి. వి. గోవిందరాజు మొదలియారు గార్లు కార్యదర్శులుగను నుండురు.

కాననసభాసభ్యుల అభిప్రాయము

మదరాసు కాననసభలోని అసభికార సభ్యులగు దివాను బహదూర్ మొవల్ల రామచంద్రారావు పంతులు, రావుబహదూర్ పి. కే. రామానుజాచార్యులు, యాదూరుపా న్నేను, రావు బహదూర్ టి. రంగారావులు, ఆకెళ్ళ న్యాయ వారాయణరావు పంతులు, పి. శివారావుపంతులు, కే. రామ య్యగారు, భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజు, కే. చిదంబర శాఖ మొదలియారు, ఆరువర్ల కృష్ణారావుపంతులు, బి. వి. నరసింహయ్యగారు, దివానుబహదూర్ కొమ్మరెడ్డి నగర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగార్లు రౌలటుచట్టమును ప్రకృతము కానన సభలో ప్రవేశ పెట్టుట వంధనమును కాదనియు, ప్రజా స్వక్యముల కెంతయు భంగకరములని అభిప్రాయపడుచు తమ ఆసంతృప్తిని తెలుపుచు పత్రికలకు వ్రాయుచున్నారు.

బందరులో రౌలటుబిల్లుల ఆక్షేపణసభ

జిల్లాసంఘము, జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ, మచిలీపట్టణము స్వరాజ్య సమితుల తరపున మచిలీపట్టణములో నిన్నటి దినమున 4-వ తేదీని రౌలటు బిల్లులను ఆక్షేపించుటకు పౌరసభ గా నింపబడినది. యుద్ధము సంధిగర్హితముండునపుడు హైదరాబాద్ గణిపాలికకును సహాయమునర్పిరి. దానికి ప్రతిఫలముగ కఠినశాసనములను ప్రసాదించుచున్నందులకు సభ్యులందరును కోపాద్ధిపెట్టె రౌలటు బిల్లులను అనవసరమని, ఏకగ్రీవులుగ ఆక్షే పించిరి. (కంటివార్త)

కలకత్తా ఇండియా అసోసియేషను ఆక్షేపణసభ.

కలకత్తా ఇండియా అసోసియేషన్ అధ్యక్షులు వై కుంతనాథ సేనుగారు, హిందూత్వ కాన్వర్షన్, మాంటూనూ

గారి కీర్తిగీతం తొలివార్త సంవత్సరం:—రౌలటు చట్టములను ఇండియా అసోసియేషనువారు ఆక్షేపించుచున్నారు. ఈ చట్టములను సామ్రాజ్యవాదమునకు ప్రవేశ పెట్టుట కిది తరుణ ము గాదు. సంస్కరణములకు వ్యతిరేకము. అన్ని పక్షముల లోను గొప్ప బలమయిన వ్యతిరేక భావమును జనింపజేసినది. ఈ చట్టములను ప్రసంహరించుకొనవలసినదని ఈ సంఘమువారు ఖండితముగ నుడువుచున్నారు.

రాజగ్రామపు నేరముల చట్టములను రెంటిని సామ్రాజ్య కాననసభలో ప్రవేశ పెట్టుట దని ఇండియా అసోసియేషను వారు ఆక్షేపించు చున్నారు. ఈ రెండు చట్టములను కీర్తిపెట్ట వలసినదని సెక్రెటరీ క్యాబినెటుచున్నారను తొలివార్త రాజ ప్రతినిధిగారికి పంపబడినది.

“ఒక దురన్యాయము”

ఈ క్లిష్ట కథలో “జాను బుల్లు” అను వార్తాపత్రిక యొక ఉపసంపాదకీయమును వ్రాసినది. ఈ “దురన్యాయము” నెవరు చేసిరి? పాతకులు దీనిని విశ్వసించురా? కాని, “జాను బుల్లు” ను ఈ విషయమై మాటలాడనిండు.

“(16-11-18) తేదీని న్యాయమూర్తి రౌలటు గారి వద్ద రెండు కేసుల విచారణ జరిగినది. 6-తి సంవత్సరముల మునుము గల యిరువురు బాలికల నొకడు మానభంగ మొన రించెను. అందుచే వీరికి కొన్ని వ్యాధులు సోకినవి. ఈ కినికి 40 మాసములు కఠినశిక్ష విధింపబడినది. ఇక నొక కేసులో నొకడు ఒక గడ్డి మేటునకును ఒక గోనురుల కుప్పకును నిప్పంటించెను. ఈ కినికి 7 సంవత్సరములు ద్వీపాంతరవాసము విధింపబడినది. ఒక వ్యవసాయదారుని ఆస్తి, ఇరువురు బాలి కలయొక్క మానభంగముకంటె నెక్కు-దాయనా?”

ఇట్టి రౌలటు గారు రాజ్యపు బిల్లులకు పునాది వైదు టుకై అంగీకరము నుండి మన పుత్రివాస్థిత్వ ప్రభుత్వము లగు ప్రభుత్వమువారిచే భారతదేశమునకు గొనిరాలబడిరి. సుప్ర సిద్ధుడగు నొక అంగ్ల న్యాయమూర్తి రాజగ్రామ సంఘమునై సభ్యులగుగ నియమింపబడినది బాకాతో ప్రభుత్వమువారు ప్రకటింపలేదా? ఈ న్యాయమూర్తి న్యాయస్వభావము, యిరువురు బాలికల మానభంగ మొనరించినవానికి 40 మాస ముల కఠినశిక్షయు, ఒక గడ్డి మేటిని తగులబెట్టిన వానికి 7 సంవత్సరముల ద్వీపాంతరవాసమును విధించుటకులనే తెల్ల మగుచున్నది.

అయ్యలకాళి పత్రిక.

సామ్రాజ్యవాదము సభలో ఇండియన్ మూ. పట్టుగా రుపపాదించగోరిన సువరణలకు తోడుగా మా|| సురే. ద్రనాథబా ర్లెగారును, మా|| చందాగారును సువరణలను ప్రసాదించగోరిరి. 2-2-1919 దిన తేదీలోగా అడుటకుబయలు మాంటూను చమ్ము ఫర్మనివేదికము ననుసరించి చట్టము పార్లమెంటు సభలో ఆమో దింపబడిన తేదీ మొదలు ఆరు నెలలలోగా అను సువరణము మా|| దెవర్తి గారును, కాననసభ సిమ్లాలో సమావేశమగు కఠకును బిల్లులను నిలువవలెను. ఉపసంఘమువారి నివేదికము ఆసభలో సమర్పింపబడవలె నను సువరణను చందాగారును ప్రసాదించి చెదరు.

బరంపురము

ఈ చట్టముల నాక్షేపించుటకు బరంపురములో గంగాము మండలసభవారి ఏర్పాటు ప్రకారము పౌరజనసభ జరిగినది. ఈ చట్టములను ఆమోదించరాదను. ప్రజల స్వాతంత్ర్యము లకు హానికరము నానికతకు విరుద్ధము. కాననసభివారి కట్టి అధికారములేదు. అసభికారసభ్యులు ఖండితముగ నాక్షేపించ వలెను. దీనిని ఆమోదించుటలో అసభికారసభ్యులు వట్టి సం బంధమును కలిగించుకొన నూడదు. అను తీర్మానములు చేయ బడినవి. ప్రజలు చాల కుపితులైరి. ఉపసంఘముకట్టి ఏర్ప టపబడినది. అది చెప్పి పురి సంఘమునకు సహాయముగ పని చేయును. (కంటివార్త)

తేజమునందంకటను ఈ చట్టముల నాక్షేపించుచు, సభ లధికముగా జరుపబడుచున్న పని తెలియుచున్నది.

కావలెను

మద్రాసుకుచేరి: చెట్లపట్టులో నుండు ఎన్. కే. పి. డి వై కృష్ణా డెంటు హోమ్ ను తెలుగులో పాండిత్యము గల యొక మతోపాధ్యాయులు కావలెను. సోమవారము, మంగళ వారము, బుధవారము సాయంత్రములందు 6 గంటలు మొదలు 7 గంటలవరకు హాదరగావలెను. ఒక మాసమునకు తక్కువ రు 15 ఇచ్చుటకును.

దరఖాస్తులు యోగ్యతాపత్రములతో సహా ఈ క్రింద సంకేతముచేసినవారికి 1919 సంవత్సరం ఫిబ్రవరి 15-వ తేదీలోగా గుప్తుకొనవలెను.

(1450)

కొత్తవార మార్చెట్టు } సి. కందస్వామి మొదలియూర్, నెక్రిబర్. 3-2-1919. ఎన్. కే. పి. డి చారిటీస్.

వృత్తాంతములు

జనశాసనములు:— రావుసాహెబ్ ఎస్. కృష్ణస్వామయ్యగారు ఎం. ఏ. సెంటుమెంటును ఈ నెల 5-7-10-12-17-19 తేదీలను ప్రదేశమున సాయంకాలము 5-30 గంటలకు దక్షిణముండియ్యై మహమ్మదీయుల దాడి అను విషయమునుగూర్చి యుభయపక్షములను రాగోరువారిలో కట్టములను బడసినవారు స్వయంగాను గూడ విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు ప్రెస్సుపాయిల ద్వారాను కలహింపబడి ఖాన్దులను వంతులైన. ఇతరులు మైలాపూరు నామదేవి 20-వ కృపామున నున్న జనశాసనముల ద్వారా వంతులైన.

బొంబాయి ఆచార పదార్థముల సమస్య:— బొంబాయి ఆచార పదార్థముల విలక్షణత తగ్గింపవలసినదనియు, బర్మా విద్యుత్తు ఓడనుండును తగ్గింపవలసిన దనియు బొంబాయి పురపాలకసంఘమువారు వారితనమువారిని కోరవలయు నను ఇ. ఏ. మెహతాగారి తీర్మానముపై సభలో చాల చర్చ జరిగెను. వక్రలంఛనము దానిని బలపరచిరి. ఆచారపదార్థములను విల్లర్డ నమ్మటలో ఎక్కువగా లాభము తీయవలయు న్నదని అందఱును విశదపరచిరి. క్రైస్తవులగు కొలదిమంది వక్రలంఛన ఆచారము నివృత్తివలన వారు సరకునంతటిని తమ బంధువులకు స్నేహితులకు నమ్మటము వారెక్కువగా వెలల కమ్మటము తటస్థించు న్నది. ఈసంగతిని విచారించి దొర తనమువారు స్వంతముగ నొకసంక్రమణ దివ్యస్థాపించి తగు భరలకు వస్తువులన్నటి నమ్మనప్రేరేపక వలయునను తీర్మాన మంగీకృత మయ్యెను.

అప్రాప్త సమాప్త మహాభిషేక ప్రధానము:— చెన్నపురి జార్జిటవునులో కందస్వామి కోవలయందు వేంచేసి యున్న స్వామికి ఈ నెల 7 తేదీ సాయంకాలము 6-30 గంటలకు యూరేగింపు మహాభిషేకమును జరుపుటకు చెన్నపురిలో గొప్పనర్తకులు భగవద్భక్తులును వదాన్యులు నగు ఏ. ఎం. మాజీకృష్ణగారు ప్రాధాన్యమును ప్రాప్తమైనారు. కార్తిక సర్కులు యజమాని ప్రాధాన్యము కోరరావుగాను ఊరేగింపుకు తమ బాంధును ఏనుగులు ఒంటెలు మున్నగు జంతువులు పంపుటకు వాదనలుచేసిరి. ఆ వాదనలకింపున ఏనుగులు, ఒంటెలు, గుట్టములు మున్నగుజంతువులు బంధును. ఆ వాదన ప్రసిద్ధికికైన సన్నాయి మేళగాంధ్రు మున్నగువారు పని చేసెదనని తెలియచున్నది.

కాలెక్టురిల్లుల నాడేపించును ఇందులను తక్షణమునకు చాల అసంభవము గనునని తెలుపుటకును, బిల్లులు కాననసభలో ప్రవేశపెట్టవలదనియు నాడేపించుటకు 4వ తేదీ నాటి సాయంకాలము లాహోరు పురపాలకులు బ్రాహ్మణులలో పెద్దసభను జేసిరి. బాధ్యుల మంథరలాలగారు సభాధిపత్యమును వహించి బిల్లులు కేవల మన్యాయముగ నున్నవనియు, ఇట్టి సమయమున నట్టిబిల్లుల చేయు మేమియు వాసలేదనియు ఖండించిరి. నీటి వల్ల వ ప్రధానస్వత్వములకు భంగము వాటిల్లు ననియు, ప్రజలు యుద్ధవిజయమునకు సంకోచించుచు నెక్కుడు స్వపరిపాలక స్వత్వముల కాకోరే వేది యుండునపుడు కార్యనిర్వాహకులకును పోలీసు వారికిని ఎక్కుడు అధికారములిచ్చుచు నింవారోపణము చేయబడినవారిని పట్టుకొట్టలో విచారించుట కాటంకము గలిగించుట వాస్తవమనియు, సభాతీర్మానములను ప్రధానమంత్రి, ఇండియామంత్రి సింహాప్రభువు, రాజప్రతినిధి, సామ్రాజ్యకాసున అసభికారసభ్యుల కంపకలయు ననియు తీర్మానములు చేయబడినవి.

మైకోద్యోగి మోసము చేయుట:— సోమరునెట్టు గారిను కుట్రలకుందలి రెప్పి నెంట్లు అల్పపు విలియము మెక్క్లార్క్ గారు బొంబాయిలో అసిస్టెంట్ పోస్టుల సెన్సార్ నుండినపుడు మే 28-వ తేదీని అద్యాప్య గారు 900 ల చెక్కును ఎం. జి. డి కంపెనీ వారి కిచ్చి తేదీలను వేయుటలో నెక్కువ తక్కువ చేసి అది పనికిరాకుండ జేసెననియు, ఆచెక్కు నాయాతేదీలవల్ల సరిజేతుకుండ నుద్దేశపూర్వకముగ నూరకుండ ననియు, ఆసంకల్పము నాను 11-వ తేదీ నట్లు చే కృష్ణ లాల్ నిహారి కంపెనీ వారి కిచ్చి 130 ల చెక్కునిచ్చి అది పనికిరాకుండ జేసెననియు, ఆయాతేదీలవల్ల నాచెక్కు మారకుండుటవలన నది చెడిపోవునని ఉద్దేశపూర్వకముగ నూరకుండినటులను, ఎ. ఎన్.

విశ్వంధరవాను కంపెనీవారిని గూడ నెట్లు రూ 400 లకు మోసము జేసినటులను అతనిపై నేరము లాకోపించబడినది. ఈకేసులను విచారించుట కోర నైనికాధికారసంఘము నెల కొల్పబడినది. రెప్పి నెంట్లు కర్మలు కర్మపుష్టుగా రా సంఘమున కభ్యుత్థులుగ నియమింపబడిరి. స్టాపుకెప్టాను కెప్టాను అంతరుగారు నింవారోపణమును స్థాపించుటానిరి. కెప్టాను బ్రాహ్మణులగు కాశీ గారి తరపున వాదించుటానిరి. కేసు విచారణయైనది. నేరము లంగీకరింపవలయునా కొట్టివేయవలయునా అని తీర్పు నిశ్చయించుటకు కేసు నాయదా జేయబడినది.

పురుక్కోట వార్తలు:— పురుక్కోటలో కిరసనాయిలు వారకులైనది. చెన్నపట్టణములోని సావాతేను కంపెనీ వారికి వ్రాయగా మూడువారములలోగా వంతులను సమాధానమొసగిరి. ఇందుచే పురుక్కోట పురపాలకసంఘమువారు నూరుదినములను వెలిగించుట మానేసిరి. తక్కిన వాని నైనను రాత్రి ఒంటిగంట అగునంతి అర్పిజేయుచున్నారు.

వ్యాధులు:— వివజ్వరము పూర్తిగా తగ్గిపోయినది. మహాచిక్కు గూడ తగ్గుచున్నది. ప్రస్తుతము కలరావ్యాధియు, ప్రెస్టుయము వ్యాధియును ప్రజలను పీడించుచున్నవి. రెండవతేదీతో అంతమైన వారముతో కలరావలన పురుక్కోట పట్టణమున 18 గురు చనిపోయిరి.

సంస్థానపు నూపరిండెలు:— ఈ యుద్యోగమునందున్న, సిద్ధేబమ్మ గారు ఏప్రిలునెలలో నెలపుమీద వెళ్లుచున్నారు.

రాజాగారి రాక:— అక్టోబరు 26 ఆఖరుకు గాని నవంబరు నెల మొదటివారములోగాని రాజాగారు అస్సోలి యానుండి హిందూజాతమునకు వచ్చెదనని తెలియచున్నది.

ఆచారధరణ మరల చాల హెచ్చుచున్నది:— భాగ్యము రూపాయికి 5వ వల్లు, విద్యుదు 2వ వల్లు మిశ్రములు 1 2/3 వల్లు, గోదములు పడిరు 1-2-0. నవ్వులనూనె ఏ నెరు 2-8-0; రాగులు దొరకటయే లేదు. కిరసనాయిలు లేదు. అందువలన వేరుకెన కొబ్బరి నూనెలకును, ఆమడమునకు భర చాల హెచ్చినది.

“కాపిటలు” పత్రికపై లక్షరూపాయలకు మాననవృత్తి దావా:— కలకత్తా మోకోర్టులో ఎ. జె. హోలిఫాక్స్ గారు కాపిటలు పత్రికపై లక్షరూపాయలకు లేచిన మాననవృత్తిదావాను వ్యాయమూర్తి రంకింగారు విచారణజేసి మూడవ తేదీని దీర్ఘమగు తీర్పును వ్రాసి చదివిరి. హోలిఫాక్స్ గారు వంజాయి కాననసభలో సభ్యుడు. అతడు ముప్పదిఏండ్లకుండి ఏ. సి. ఎస్. యుద్యోగిగా నున్నాడు. వెక్కు ఉన్నతోద్యోగములను అధికభాగ్యులను నిర్వహించెను. అతడు లాహోరు కమిషనరుగా నున్నప్పుడు ఈదావాకు కారణమగు వ్యాసము “కాపిటలు” పత్రికలో ప్రకటింపబడినది. ఆపత్రిక సంపాదకుడును, యజమానులును ప్రతివాదులుగ నున్నారు. ఆ వ్యాసము వాదిపై దుర్మతి లాకోపించుచున్నది యా ను ను వివరము మే ము భ్యము. వదలిపై వాధారపడి ప్రతివాదుల వ్యాసమును ప్రకటింపిరి. ఆవ్యాసము వ్యాసము ప్రముఖులబట్టి అవమానకరమగు అర్థములకలిగియున్నది. చెప్పకకప్పడు. ఆ వదలి నిజమని ప్రతివాదులు ప్రదర్శనచేతు. అది అసత్యమని వాది ప్రపరచెను. విశిఖకుడు సర్వాసత్యములను విచారింపక తొందరపడి తలచెను. సంపాదకుడు ఆవ్యాసము ప్రకటింపబడదగినదని వ్రాసెను. ఆకాథ కేరల మసత్యము. ఈ రీతిగా వాదీ ప్రజల అనుమానమునకు పాత్రుడయ్యెను. ఇట్టి వదలకులను గూర్చి గుగుగుస లాడువారును పత్రికాధికులును నాగరూకతో నెల గవలెను. కాని దీనివలన వాది ప్రభావితకి భంగము కలుగలేదను నమ్మకముతో ప్రతివాదులు వాదికి 7500 రూపాయలును, భర్త్యులును మార్కెట్ మె ఇచ్చుకొనవలసినదని తీర్మానించుచున్నా నని వ్యాస రంకింగుగాడ చదివిరి.

పూనా దక్కనుసభ పూనా వారమునాడు పూ. పరంజిగారి అధ్యక్షతక్రింద పూనా, దక్కనుసభ స్థాయిసంఘసమావేశము జరిగినది. కొత్త అపరాధకానసములు చేయబడరాదను. అది ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును భంగకరమను. రాజకీయ నేరములను చేసినవారిని శిక్షించుటకు వలయు కానసము లిదిమొక కలవు. ఈ కానసములు చానికరములు గాన, వీనిని ఆమోదించునదను తీర్మానము చేయబడినది.

Protest from Calicut News.
CALICUT, February 5.
A meeting presided over by Mr. C.M. Rarichan Moopan a Tiyya leader, was held here last evening to protest against the sedition Bills. The speakers included Messrs. K.P. Raman Menon, M.S. Rama Iyer and several other Brahmin, Nair, Tiyya Moplah, Indian Christian Bania and other citizens. It was resolved to ask non-official members of the Legislative Council to oppose the Bills and to leave the Council in a body if the opposition did not prevail against the officials. The resolutions are being telegraphed to the Secretary of State, the Viceroy and Members of the Legislative Council.

నోటీసు.
బళ్లారిలో పోరుమామిళ్ల కాపురమును రావల్పాడి గుబ్బయ్యభార్య కామమ్మ తనకర్త అస్తికి తానువాద్యుగా సక్రమి కేటు దయచేయుమని కనిగిరి డి. ము. కోర్టులో పీటిమకా దాఖలు చేసుకొని వున్నది. గనుక యందు కలెక్టరు నా ఆజ్ఞ పరి యున్నాడెల 14-2-19 ది లోగా తెలుపుకొన వలెను.
కె. గోపాలరావు ప్లీడరు
కనిగిరి

బాపట్ల అడిషివల్ డిప్యూటీ మున్సిపుల్ కోర్టులో
Os 286
1918
వాదులు:—
1. సాన్మూరు రామానుజం.
2. గుగ్గిలం వెంకటరత్నం, నాయునిపల్లి.
రెలివాదులు:—
1. తమ్మన సీతారామయ్య.
2. అత్తున శేషయ్య, రాజమండ్రి.
యా వాదులు వాదులు త. తెలియజేయునది ఏయనగా యీ ప్రతివాదులమీదను బస్తాలకయురాల సక్రమిబాపకు రూ 909-8-6 లకు సదరహీ డి. ము. కోర్టులో దావాచేసి యున్న పర్యాయములు సమయము చేయించినను చూచుకొని యాంధలేదు. అందుకు తిరిగి 1-8-19 తేదీ నాయదా జేసి వారు గనుక యీ దావాకు ఆజ్ఞపరి చేయుటకు సదర కోర్టుకు ఖద్దనగాని కలెక్టరుగాని హాజరయి తెలియ చేసుకొనుటకు యిందు మూలముగా తెలియపర్చడ మయినది.
బా పట్ల. } కె. వెంకట్రాపు గారు,
3-2-1919. } వాదుల ప్లీడరు.

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్
విహుమానముల సనేకములను గడించిన
శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకమ్మగారి
గ్రంథములు.
అమృతవలి
అత్యద్భుతమైన నవల. నవరసము లాడుతుండును
వల 1-4-0.
బుద్ధచరిత్రము
అవతారపును దగు నీరసచరిత్ర మిక్కిలి మనోహరముగ రచింపబడినది. చక్కనికైతి. మంచి అచ్చు. వల 0-8-0.
చిరునామా: ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలయము,
1154 రెంబుకెట్టి పిట్ట, మదరాసు.

మదరాసు అండు సదరకమరాటా
రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు కాబడినది.)

ప్రకటన
ఫిల్లి సాదరునుండి రాయపురమున కంపబడిన 201 బస్తాల ఓట్టుభాగ్యము నవ్వే ఇంతవరకు తిసికొనకుండుటవలన సదరుబస్తాలు 890 వపు ఇండియను రైల్వేను IX వ అక్టు 56 వక్రమును సనుసరించి ఫిబ్రవరి 8వ తేదీ సాయంకమున 3 గంటలకు రాయపురములో పట్టికుయేలవ ప్రభు అమ్మివేయబడును.

రింగుకు ధన మొనగజాలరనియు, ఈవిషయమును రివిన్యూబోర్డువారి కెరుకపరచెదరనియు, కాన్స్టాబుల గారు ప్రత్యక్షతర మొనగిరి. బడ్జెటులో 50 రూప్యముల యద్యోగుల లాభమును తమ యధపు అలవెన్సుల ద్వారకు ఏర్పాటు జేసి ముండగ, ప్రభుత్వమునకు పునాది యనదగు కరణములు, వెట్టిలు మొదలగు కొద్ది జీతగాండ్రకు యధపు అలవెన్సుల నిచ్చుట కేల ఏర్పాటు జేయబడగూడ దో దోచకున్నది.

ప్రారంభ పాఠశాలలలో బీద బాలురకు విద్యా రీ వేతనముల నొసగుటకు 40,000 రూప్యముల హెచ్చుగ్రాంటు నిచ్చి, గా. పి. ఎస్. కృష్ణారావు గారు కోరగ, ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపలేదు. మిగిలిన తీర్మానములు చాలవర కిట్టి ఫలితమునే గాంచినవి. అందుచే బడ్జెటు ముందుగ ప్రవేశపెట్ట బడినను, ప్రజాకఠిన్యముల కోర్కెలందు బొందు పరుపబడు నని యూహించుట కాధారములేదు. చాబోపు వత్సరమునందు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రాబడికన్న 74 లక్ష లధికముగ వెచ్చింప దల పెట్టిరి. ఈ ద్రవ్య మెటుల సంపాదింపబడునని ప్రశ్నింపవచ్చును. స్థానిక ప్రభుత్వములకు, చాల ద్రవ్యము నొసవగనుండుట, మామూలయ్యెను. ఈ ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టుటకు స్థానిక ప్రభుత్వము వారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు నై కొన వలసి యుండెను. అందుచే నొకవ యధికముగ నున్నను, స్థానిక ప్రభుత్వములు తమ ముఖ్యవసర ములకు ద్రవ్యము వెచ్చించుటకు ఏలలేకుండెడి స్థితి సంభవించుచున్నది. రాబోవువత్సరము నొకవస మ్మలోనుండి వెచ్చించుటకు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు సామాన్య ప్రభుత్వము వారి యుత్తరువు గోరిరి. అందుచే నిలువసొమ్ము 203. 19 లక్షలనుండి, 74 లక్షల ద్రవ్యమును వెచ్చించు టకు ప్రభుత్వమువారు పూరిరి. ఆదాయముకన్న వ్యయము సధిముగ నేర్పాటు జేయుట క్రొత్త విషయమని చెప్పవచ్చును. ఈ ద్రవ్యము హెచ్చిం చుకదత్తిపై ఫలితము లాధారపడి యుండును.

పోలీసు వారి నిమిత్తము 1918-19 సంవత్సర మున 120 46 లక్షలు వెచ్చింపబడియుండ, రా బోపు సంవత్సరమున 136 51 లక్షలు వెచ్చింప బడు నని మదింపు వేయబడింది 16.05 లక్షలు హెచ్చు ద్రవ్యము సధిముగ వెచ్చించుట కేమి కారణము గలిగెనో తెలియకున్నది. బడ్జెటువ్రత మున సరియగు సమాధానము గాన్పించుట లేదు. విద్యవిషయమై 22.21 లక్ష లధికముగ వెచ్చింప బడుట సంశోధనద్రవ్యముగ నున్నది. కాని వీటిలో యూనివర్సిటీ భవనములకే లక్షరూప్యములు వెచ్చింపబడినపు. కాలవ్యభోజము బట్టి చూచిన ఈ మొత్తము తగినంతగ లేదు. వైద్యవిషయమై గాని ఆరోగ్యమువిషయమైగాని వ్యయ మంత యుత్సాహకరముగ లేదు. ఇక్రిగేషనుకు అత్యల్ప వ్యయమును అంచనావేయుట ఆశాభంగకారణ మగుచున్నది. బల్లికు వర్క్కు ఉద్యోగుల నిమిత్త మై 15.62 లక్ష లధికవ్యయము గాన్పించుచు న్నది. ఈ వ్యయము చాల హెచ్చుగ నున్నది. వ్యయంతముల జూచిన పోలీసు శాఖా వ్యయమే అని టిని మించుచున్నది. రాబోవు సంవత్సరములో 136 51 లక్షలు ద్రవ్య మీ శాఖపై వ్యయపరుప బడనున్నది. యధ్యము మిగిసి శాంతి చేకూరు న యువిష్ణువారుచున్న సమయమున, పోలీసు పై వ్యయము దగ్గులకు బదులు 16.05 లక్షలు స్వగుట వింతగ దోచక మానదు. కొలది ములో శాధ్యతగల ప్రభుత్వ మేర్పడనున్నది.

ప్రజలకు కోశాధికారము గలిగినగాని, ఆదాయ వ్యయములను నిర్ణయించుటకు వారికి హక్కు గలుగదు. అంతవరకును, ఆర్థికనిర్ణయ మధి కారుల వశంగతమై యుండును. ఆర్థికనిర్ణయము ప్రజలకు ప్రసాదించి, ఎట్టి స్వహరిపాలనావిధాన మయినను నిరుపయోగమగు ననుచుకు సందియము లేదు.

విద్యావిధానము : గ్రాంటులు.

1916-వ సంవత్సరపు మార్చి నెలయందు, డైరెక్టరుగారి యాజమాన్యమున విద్యావిషయక సభజరిగెను ఆ సభవారి యభిప్రాయమునిమిత్తమై ప్రభుత్వమువారు కొన్ని ప్రశ్నల బంపిరి. ఆ ప్రశ్న లకు సభవారు సమాధానముల నిచ్చిరి. వాటిని గూర్చి యోచించి, ప్రభుత్వమువారు తమ యభి ప్రాయమును ప్రకటించుచున్నారు. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలో, జీతములు ఏక ప్రమాణము ననుస రించి యుండవలె నని, సభవారు సూచించిరి. ఈ సూచనను ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించెదరుగాని, సభవారేర్పరచిన జీతముల వివరమును వీ రంగీక రింపక, ప్రత్యేకపు టేర్పాటుల సూచించిరి. ఎలి మెంటరీ పాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయులు, విద్యా ర్థులజీతముల ననుభవంక గూడదనియు, ఇటుచే నష్టము గాంచెడి ఉపాధ్యాయులకు నష్టము పూర్తి చేయవలయు ననియు విద్యావిషయక సభవారు సూచించగ ఆసూచనను ప్రభుత్వమువారి రంగీక రించిరి. ఇటులనే, క్యాపిటేషను గ్రాంటులు కూడ తీసివేయబడవలెనని ప్రభుత్వమువారు సూచించు చున్నారు. ఉపాధ్యాయులకు గలిగెడి నష్టము పూర్తి జేయుటకు, వారి వేతనములు హెచ్చింప బడునట గాని, యీ హెచ్చుదల జీతముల వలన వచ్చెడి రాబడిని మించగూడదని ప్రభుత్వమువారు సూచించుచున్నారు. ఇక్కార్య మెటుల జరుగునో తెలియదు గాని, క్రొత్త ఏర్పాటులచే ఎలిమెంటరీ పాఠశాలోపాధ్యాయులలో నసంతృప్తి కలుగక మానదు. నెకండరీ పాఠశాలలలోని బీద బాలు రకు జీతపు రాబడిలో 100-కి 10 కన్న మించు కుండ విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చుటకు గ్రాంటుల నియమలయునని, సభవారు సూచించిరి. ఈ సూచ నను ప్రభుత్వమువారు వ్యయకారణ మగు నని, యంగీకరింపలేదు. ఈ విషయమై గా. పి. కె.ప రావుగారు శాసన నిర్మాణసభలో తీర్మానము ప్రతిపాదించి గాని లాభము గలుగకపోయెను. అవసరవ్యయములకొరకు 100-కి 15 వంతుకు మించకుండ నెకండరీ పాఠశాలలకు గ్రాంటుల నిమ్మని, సభవారు సూచించిరి గాని, ఆసూచనయు అంగీకరింపబడలేదు. ఉదారప్రతిష్ఠాపనలకు ప్రభు త్వమువారు 100-కి 10 చొప్పున ధనసహాయము జేయవలయునని సభవారు సూచించిరిగాని, యీ సూచన సమంజసముగ లేదని ప్రభుత్వమువారి భిప్రాయపడుచున్నారు. నిమ్మజాతుల బిడ్డును, వారి కీయబడు గ్రాంటులు మొదలగువాటిని తిరిగి సహరింపవలయునను సూచనను, ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించుటలేదు. నిమ్మజాతుల విషయమై తగిన సహాయ మొనరింపకుండుట సంభావ్యముగ లేదు. మొత్తముమీద, ప్రభుత్వపు సూచనలు విద్యాభివృద్ధికి ప్రోత్సాహకరముగ నుండు నని తోచదు.

ఆంధ్ర సేవా సమాజము
భారత దేశమునందెల్ల కవిత్వస్థలముగ భావించ బడుచున్న వారణాసిపురమునందు, ఆంధ్ర సేవా సమాజము వర్ధిల్లుట, ఆంధ్రుల కుత్సాహము గలిగించగలడు. ఈ సమాజపు యాజమాన్య

మున రాత్రిపాఠశాలలును, పగటిపాఠశాలలును బాగుగ కొనసాగుచున్నవి. 85 మంది విద్యార్థులు విద్య నభ్యసించుచున్నారు. ముగ్గురు ప్రైయింకు టీచర్ల పాఠశాలలో గలరు. మరెవర్య గతపబడి చున్నది. వ్యాయామమునకు తగిన సౌకర్యములు చేకూర్చబడినవి. భాండాగార మునందు 550 గ్రంథములుగలవు. క్రీడిలు దెప్పింపబడుచున్నవి. ఇక్సూయెంజా బ్లర బాధితులకు సేవ జేయుట కీ సమాజమువారు దలపెట్టి, అనేకులకు మందులను, బట్టలను, ఆహారపదార్థములను, సమకూర్చిరి. 50 గ్రామములు తిరిగి 700 మంది రోగుల కువచార ము జేసిరి. బనియనులు, సగ్గుబిడ్డలు, మొదలగు వస్తువులనేకుల కుచితముగ బంచిపెట్టిరి. ఢిల్లీలో జరిగిన కాంగ్రెసుసభకును, సేవాసంఘ సభకును, వీరు ప్రతినిధుల బంపిరి. సమాజము దలపెట్టిన కార్యభార మత్యధికము. తగినధనము వారికి చేరినగాని, కార్యనిర్వహణము జయప్రద ముగ కొనసాగనేరదు. సమాజమునకు 5000 రూప్యముల బెట్టి భవనమును నిర్మింప దల పెట్టుచున్నారు. దూరదేశములలోనున్న ఆంధ్రులు ప్రశంసార్హులుగ మిగిలిన సేవ జేయుచుండ, స్వ దేశమునందున్న వారిసోదరు లాశ్రయత్నములకు తగిన చేయుత నొసగి ప్రోత్సాహము కలిగించుట ధర్మము. ఆంధ్ర సేవా సమాజము వారికి ఆంధ్రదేశసోదరులు ధనసహాయము గావించి, సదభిమానము జూప ప్రార్థితులు.

స్థానిక వార్తలు

విదేశపు తపాలు:— దక్షిణాఫ్రికాకు బంపబడు తపాలు జరిగి పోస్టాఫీసులో రేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు కట్టబడును.

చెన్నపురిలో ప్లేగు వ్యాధి:— కేసు (6 వ కేసీ) క్రొత్తగా వ్యాధి ఎరిగిన సోతను. చురణములు లేవని హెచ్చు ఆశీర్వాదము మాత్ర తెల్పిరి.

జార్జి టౌను హత్య కేసు:— జార్జి టౌను హత్య కేసులో ముత్తాయిలుగనన్న జయరాజు, పట్టాని ఆనవార్లు నిర్దోషులని నిన్న హైకోర్టునందు ఏలిన వ్యాఖ్యమునై తీర్మానించి వారిని విడుదలచేసినారు.

మదరాసు మెయిలు కేసు:— ఆంగ్లీకంటుగారు హైకోర్టునందు మదరాసు మెయిలు ప్రతికాసంపాదకుని మీద తెచ్చిన మానప్రపువాచానికి సారాంశములను సహవాచము నాను నిర్ణయించుమని నిన్న హైకోర్టునందు వ్యాఖ్యమునై ప్రాటకుగారు ఉభయపార్టీల వ్యాఖ్యవాదులకును తెలియ జేసిరి.

మైలాపూరు పండ్ల తినిన భద్ర:— శ్రీరామ పట్టాభి షేకభూ. బ్రహ్మశ్రీ టి. ఎస్. పంచాంగకేళి శాస్త్రిగారు (కుంభకోణము) యిదిగతకు (త్రైమాసికము) గూర్చి వెత్తకథలను కావించిరి. ఈ సెల 9 వ తేదీ ఆంధ్రము సాయంకాలము 6 గంటలకు మైలాపూరు గోపాలాచారి కు పాఠశాలా కుందిరయన కాస్తు) గారు శ్రీరామపట్టాభిషేకమును గూర్చి పారికథా కాలక్షేపము జేయుదురు. ఈ కాలక్షేపములో రామాయణ కాలక్షేపము ముగియును. రామాయణ కాలక్షేపము లక్ష్మీటిలో ఇది మిక్కిలి ప్రశంసనీయమైనది. దీనికో రామాయణకథ పాఠ మగును గాని ఆనాడు యంగళము జరుపెను. ఈ కథము 7 గంటలకు వీదలకు విన్నును నిమ్మకు 11 గంటలకు బ్రాహ్మణ సమారాధనము. సాయంకాలము 5 గం. 30 ని. ఊరేగింపు, 6 గం. కాలక్షేపము. పిమ్మట చందక తాబూలాదులును, ప్రసాదములు నిచ్చుట జరుగునని గౌరవ కార్యదక్షులు మాత్ర తెల్పిరి.

British Labour Unrest.

Railway Clerks' Decision.

LONDON, February 3. The Secretary of the Railway Clerks' Association stated that the Association had decided to strike tomorrow evening if the dispute had, by that time, not been satisfactorily settled.

Electrical Trades.

LONDON, February 4. At a meeting of the Electrical Trades Union in London, it was decided to strike on Thursday unless the Government acceded to their demand to interfere in the existing disputes on the Clyde, in Belfast, and elsewhere, with a view to the establishment of a national forty hour week. The men's representatives declare that this will mean the complete paralysation of the electric lighting in London.

Situation Reviewed.

The strike situation in London has grown worse. The motormen of the District Railway are coming out to-day. There were amazing scenes in London last night, the main arteries leading to the suburbs being crowded, with people waiting homewards from the city. The theatres and restaurants in the West End were half-empty. Public indignation at the action of the motormen is shared by trade unionists generally. The big unions are warning their members against the folly of unauthorized strikes. It is understood that the Government is determined to maintain the policy of non-interference in such movements. A campaign is afoot for convening a representative Trade Union Conference to deal with the whole trouble on national lines. Signs are increasing of the eclipse of the Glasgow strike and a general resumption is expected on Wednesday. The situation in Belfast remains unchanged.

Disapproval of Strike.

The executive of the Amalgamated Society of Engineers has issued a statement disapproving of the present unofficial strikes, urging the members to resume work immediately and thus enable the responsible trade union executives to enter into negotiations with the employers. The executive further states that a firm stand must be taken against the unofficial strike movement.

Improvement at Glasgow.

The strike situation in Glasgow continues to improve. Sixty percent of the strikers at the Cathcart works and a number at the Linthouse shipyard have resumed work. Given and Whiteinch shipwrights are resuming tomorrow if protection is afforded.

Government's Intervention Demanded.

LONDON, February 4. The Ministry of Labour has received two resolutions passed at unofficial conferences of London Engineering Electrical Union demanding that Government intervene on the Clyde and in Belfast and London with a view to introducing legislation to secure national forty hour week, with the object of absorbing unemployment. The resolutions included a statement that if the Government refused, general cessation will occur on February 6th, and in case of Electrical Union, it is intended to stop power stations in London. Agreements already exist between unions and employers fixing forty-seven hours week and executives of Unions concur in Government's view that circumstances do not justify Government intervention.

Agreement Reached.

At meeting this afternoon between the President of the Board of Trade, the Minister of Labour, and the representatives of Railway Clerks' Association, agreement was reached in which Government accorded recognition, provided that the Association make arrangement ensuring autonomy of supervising grades within the association, which the Government consider necessary for the preservation of discipline and public safety.

Trouble has Not Ended.

LONDON, January 5. In spite of the Railway Clerks' settlement trouble on Railway has not yet ended. The Secretary of the Locomotive Engineering Society, announced last evening that the society was calling out steam Drivers on Railways partially electrified, in support of London tube men and if this was of no avail they would resort to national stoppage. The assistant secretary of the same society interviewed at Leeds said, forty five thousand drivers and firemen members of the society would come out London in trouble were not settled early. He declared that railway men in the provinces were dissatisfied with half hearted application of eight hour day, which was due to slowness of the release of railwaymen army, on the contrary the national union of railway men deprecates the strike as unauthorized and hampering negotiations.

Striker's Deputation

Easier situation in Belfast is shown by fact that strikers committee is sending a deputation to Lord Fitzee which he consented to receive to-day while meeting of Piecework Boiler-makers, shipwrights, and blacksmiths yesterday, removed the resolution passed last week demanding immediate advance of thirty per cent on piece rates. This simplifies to-day's negotiations, because the only question of hours is now in dispute. There was little change in the majority of the Clyde shipyard yesterday but on a sixty per cent of the men in various engineering works resumed, while the meeting of Whiteinch Shipyard Men, passed a resolution condemning the present strike methods, and deciding to resume to-day relying upon the Trade Union Leaders to secure demands by constitutional methods. One speaker thought that the trouble was largely due to inefficient workmen.

Work Resumed.

General Strike Menace Subsided.

LONDON, February 4. The recognition of Railway Clerks Association has removed menace of General Railway Strike. The announcement of arrangement was received with enthusiastic demonstration by the Clerks in London. Last night when the Secretary described it as finest agreement ever made enabling all Station Masters and superior officials to join association. He paid a tribute

(Continued at the foot of Column 3.)

Peace Conference.

Breaches of Laws of War.

LONDON, February 3. PARIS.—There was a full attendance of the representatives of the great Powers, together with the representatives of Belgium, Siberia, Rumania, Greece and Poland at to-day's meeting of the Commission on the breaches of the laws of war. Upon the suggestion of Mr. Lansing after he had accepted the Presidency, three sub-committees were appointed, one to investigate facts, and the other two, questions of law.

Greek Claims

Referred to Expert Committee.

LONDON, February 4. A "communiqué" from Paris says that the representatives of the Great Powers after hearing M. Venizelos' statement, resolved to refer the question of Greek territorial interests to an Expert Committee, composed of two representatives each from the United States, the British Empire, France and Italy.

Rumania's Demands.

PARIS, February 3. The representatives of the Great Powers have appointed a Committee comprising two delegates each from France, the United States, Great Britain and Italy, to consider Rumania's claims.

Responsibility For War.

PARIS, February 3. The Committee on the responsibility for the war, met and appointed Mr. Lansing the permanent President of the Committee, and M. Tardieu, the Chairman. M. Tardieu, welcoming the delegates, emphasised the importance of the Committee's deliberations which entail inquiries regarding the punishment of the guilty, and the defining of how the penalties should be imposed.

Reparation Commission.

LONDON, February 3. PARIS.—A communiqué says:—An Inter-Allied Commission on Reparation met this afternoon at the Ministry of Finance and questions of procedure were discussed. M. Klitz was appointed Chairman, and Messrs. Hughes and Van Den Heuvel, vice-Chairmen.

Czechs and Poles Dispute.

The Powers' Declaration.

LONDON, February 3. A communiqué from Paris says:—The representatives of the five great Powers referring to the conflict between the Czechs and the Poles in Teschen, in consequence of which the mining district of Ostrawa and Karwin and the Railway from Operberg to Teschen and Jablungkau, are occupied by the Czechs make the following declaration:—We remind the nationalities submitting territorial questions to the Peace Conference, that they must not occupy the territory which they claim pending the Conference's decision; that part of the rail-line northward of Teschen and the mining regions will remain in the Czechs' occupation, while the southern section of the line, including the town of Teschen, to Jablungkau, will be entrusted to the Poles. The representatives of the great Powers consider it necessary to send a Commission of Control to avert conflicts in the Teschen region, and to conduct an enquiry, upon which the Conference will base its decision regarding the Czech and Pole frontiers. In this zone the Czechs are required to carry out their representatives' promise, to place at the disposition of the Poles all available war material and grant them facilities for the transit of arms and ammunition.

An Allied Commission will supervise the output of the mines in the Karwin and Ostrawa district, securing to the Poles an equal share.

The local administration will continue its functions, and political elections and conscription will be suspended in the principality of Teschen, pending the Peace Conference's decision.

Sir W. Orpen

LONDON, February 3. PARIS.—Sir William Orpen, official painter for the British Government of the Peace Conference, began his studies to-day.

Reparation From Enemy.

Sub-Committees Appointed

LONDON, February 5. A communiqué from Paris dated 4th says the meeting of the interallied committee on reparation decided to establish three sub-committees for the consideration of the following questions: The valuation of the damages, the study of the financial capacity of enemy states, and the means of payment and reparation measures of control and guarantee. Two Czechoslovak representatives have been added to commission.

Punishment of Enemy Offenders.

Valuable Material Collected.

LONDON, February 5. It is announced that Sir Gordon Hewart, Attorney-General, informed journalists in Paris that British view regarding the punishment of enemy offenders undoubtedly was that if offenders, however highly placed, must be made to suffer suitable punishment without any avoidable delay. Who precisely were the offenders, what offences should be charged against them and by what process punishment should be imposed were, he said, questions requiring most careful consideration. The commission on offences and punishments was really engaged in the task of criminal investigation. Hence secrecy was as important as despatch of great mass of very valuable material already collected and sifted. This was continuing without pause.

International Socialists.

Conference at Berne.

LONDON, February 3. BERNE.—The International Socialist Conference opened here this afternoon. Twenty one countries were represented by eighty delegates and others are expected. Switzerland and Belgium are not represented. Mr. Henderson, opening the proceedings, explained that the Conference had been convoked according to the desire of Political and Labour Trades Union organisations, in order to bring the fullest measure of the working class influence to bear on the world peace problems. M. Branting was elected President.

Mr. Branting emphasised that attempts to rally the Internationale against war in 1914 failed, because the rulers of the Central Powers succeeded in making their people believe that it was a question of the defence of the Fatherland. M. Branting declared that the Conference had been called to give President Wilson the support of workers. If the Conference only succeeded in incorporating an International Labour Charter in the League of Nations treaty, it would be justified. M. Branting declared that Socialism must be realised by ordered collective production and not by terrorism by minorities.

Responsibility for War.

LONDON, February 4. The feature of the Socialist Conference up to the present is the decision to enquire into the responsibility for the war. The French delegates, M. Mistral, M. Renaudel and M. Thomas, quoted many well-known facts, showing that Germany was wholly responsible, and sarcastically referred to the part played by the German Majority Socialists. The German delegate, Herr Weiss, alleged that Russia was responsible. Herr Weiss dwelt on the terrible effects of the blockade, and promised that the old regime in Germany would never be restored.

International Socialist Bureau.

President Resigns.

LONDON, February 5. A telegram from Brussels dated 3rd says Mr. Vandervelde has written a letter resigning the presidency of International Socialist Bureau owing to irrevocable decision of the Belgian Labour Party not to participate in the Berne Conference. While regretting that Belgian Labour Party, is not sharing in constitution of new Internationale, he says resentment caused by the four years of suffering was irresistible.

International Labour Legislation

Committee.

General Discussion Begins.

LONDON, February 5. PARIS.—The International Labour Legislation Committee met on February 4th. Mr. Gampers presiding. Mr. Barnes and Mr. Colbard French Labour Minister were elected Vice-Presidents. The committee decided to take as basis for discussion the British delegates draft convention for the creation of a permanent organisation for international settlement of Labour conditions. General discussion was begun and the meeting was adjourned until February 5th.

Development of Alaska.

LONDON, February 4. WASHINGTON.—At a Conference between the members of the Senate and the House of Representatives, an agreement was reached upon the Bill for opening fifty million acres of oil, gas and coal lands in the Western States of Alaska.

British Air Service.

LONDON, February 4. The Air Ministry is inviting demobilised airmen to re-enlist under the bonus conditions laid down for the army of occupations. They will be posted in the substantive rank they held on demobilisation.

Russian Imperial Family.

Details of the Murder.

PARIS, February 4. The "Petit Parisien" publishes new details of the murder of the Russian Imperial family, according to which the Grand Duchesses were violated under the eyes of their own parents before being killed.

Ex-Crown Prince.

LONDON, February 3. ZURICH.—According to the "Muenchener Zeitung" Berlin correspondent the ex-Crown Prince has requested the ex-Crown lawyers to institute proceedings for the dissolution of his marriage.

Unfounded Statement Contradicted.

LONDON, February 5. PARIS.—From ill-formed paragraphs which have appeared in the Allied Press, an opinion seems to be getting abroad that British delegates are weakening on the question of demanding from German and Austria full reparation for damage, the enquiry in a well-informed quarter has elicited assurance that there is not the slightest foundation for such a statement. Great Britain stands where she did in this matter and it is practically certain that she will find her legitimate demands met by the Conference.

(Continued from 1st Column.)

to the goodwill of Mr. Stanley and Mr. Horne. The delay in settlement was not the fault of the ministers but due to desire of the association not to desire of the association not to public safety. The association has majority rule in its affairs and has members would reprobate any unauthorised situation in London last night was the district railways and one suburban stoppage, one tube and metropolitan head electric railways and all county were working.

The League Nations.

Constitution of the League.

LONDON, February 3.
PARIS.—The chief interest in today's meeting of the League of Nations Commission, President Wilson presiding, was the fact that the action taken by the Conference as regards the German Colonies, necessitates presentation as early as possible of a definite plan as to the constitution of the League. The British representatives were Lord Robert Cecil and General Smuts.

Best Method of Procedure.

PARIS.—The Commission on the League of Nations met today to compare views as to the best method of procedure. There was a general agreement to push on the deliberation as speedily as possible.

American Textile Industry.

Lack Of Orders.

ALBANY, (New York).—The textile workers are idle owing to lack of orders.
The strike leaders declare that the lock-out was in reality due to their demand for a forty-eight hour week.

Forty-eight-Hour Week in Mills.

LONDON, February 4.
NEW YORK.—Most of the textile mills in New England have adopted a forty-eight-hour week. Many operatives in Massachusetts have struck for similar hours. Several thousand silk workers in New Jersey were locked out today for insisting on a 47 hour week. Twenty-five thousand workers subsequently struck in sympathy. Ninety per cent. of the silk industry is at a standstill. The mill-owners are insisting on a fifty-four hour week.

Independent Liberals.

LONDON, February 4.
A meeting of twenty-three Independent Liberal Members of Parliament elected Sir Donald Maclean Chairman, after a heated debate, in which there was much criticism of the "leaders who refused to lead". Some speakers questioned Mr. Asquith's right to nominate the Party Whip.

German Armistice Commission.

LONDON, February 4.
AMSTERDAM.—According to a Berlin message General Baron von Hammerstein has been appointed President of the German Armistice Commission at Spain in succession to General Winterfeldt.

House of Commons.

The Speaker.

LONDON, February 4.
The House of Commons re-assembled this afternoon. The House was crowded in every part. Sir Donald Maclean, the newly elected Chairman of the remnant of the Amquithian Party; Mr. Adamson, Parliamentary Chairman of the Labour Party; Mr. Clynes, Mr. Hadges and Mr. Will Crooks were among those on the front opposition bench. Behind them were the Asquithian Liberals and the Labour Party. The opposition benches below the gangway were filled by an overflow of Unionists from the ministerial benches. The only member of the War Cabinet on the Treasury bench was Mr. Bonar Law, with whom sat the Food Controller, the Minister of Education and a number of Whips. Mr. Lowther was re-elected Speaker, and all the parties congratulated him. He said he was prepared to remain for a year and perhaps two years. (Cheers) He desired to be there when the signing of peace was announced from the Treasury Bench. (Loud Cheers). The House then adjourned.

Food Relief to Europe.

British Missions Work.

LONDON, February 4.
A Communique from Paris dated 4th February says three British food missions under the auspices of the supreme council to supply relief have left for Warsaw, Trieste and Bucharest.

"Comradship in Freedom."

President Wilson's Speech.

LONDON, February 4.
PARIS.—President Wilson was given a brilliant reception in the Chamber of Deputies. The House was packed. The audience included Mr. Lloyd George and other delegates to the Peace Conference, who were accorded ovations.

LATER.—President Wilson, speaking in the Chamber of Deputies, on Monday night said in part, in the last four years something has happened that is unprecedented. Bodies of men on both sides of the sea and in all parts of the world, have come to realise their "Comradship in Freedom" beyond the Rhine, across Germany, across Poland across Russia, across Asia. There are questions unanswered, and they may be for the present unanswerable. France still stands at the frontier, in presence of these threatening and unanswered questions, and if she must stand alone, she must be constantly armed. She must put up on her people the constant burden of taxation. She must undergo sacrifice, that may become intolerable, and not only she, but other nations of the world. Let do likewise. They must stand armed ready for any terrible incident of injustice. This thing is not coming. The rulers of the world have been thinking of the Government and forgetting the people. What they ought to have been thinking of is the fortunes of men and women and the safety of the world. They should take, that their people be happy because they were safe. They now only way to do this is to make it certain France or any other free people is threatened the world will be ready to vindicate its

Affairs in Germany.

Constituent Assembly.

LONDON, February 2.
BERLIN.—It is persistently reported that the Spartacists and the Left Independents are planning forcibly to protest against the meeting of the Constituent Assembly both in Berlin and Weimar. The movement is likely to be dangerous, as it will be supported by the Soldiers' Councils. The Government has re-inforced the troops in Berlin, and has manned armoured cars, which will stand in perpetual readiness before the Reichstag. The Soldiers' Council at Weimar, Eisenach and Erfurt and other large towns have intimated that they will oppose Government troops if they are sent there.

Trouble in Germany.

Socialists Hostility.

LONDON, February 5.
COPENHAGEN.—A Weimar message states that the members of the German Government arrived at Weimar on February 3rd and took up their residence at the Place.

Cabinet Meeting in Weimar.

LONDON, February 5.
Copenhagen.—A telegram from Weimar dated 3rd says members of German Government have arrived in Weimar and held cabinet meeting.

Opposition to Government.

LONDON, February 5.
AMSTERDAM.—Eisenach and a thousand armed soldiers and workmen have gone to Weimar with watchword against Ebert-Scheidemann Government and Guard troops. Troops armed by Independent Socialists also left Gotha to oppose the Government.

Situation in Portugal.

Position of Royalist Troops

not Clear.

LONDON, February 5.
Portuguese news via Vigo and Madrid has hitherto dwelt on Royalist successes. Now a Vigo telegram via Madrid says. Count Azavedo Royalist Minister of commerce has arrived at Vigo from Oporto en route for Madrid and several Royalist personages including Mayor of Oporto have also reached Vigo. All are most reticent regarding the position of Royalist troops, but state that Oporto fishingboats remain in harbour for fear of meeting republican warships at sea.

The "Cologne Gazette."

Suspended for one Week.

LONDON, February 5.
A telegram from Cologne dated 2nd says the authorities have suspended the "Cologne Gazette" for one week for publishing undesirable matter.

Control of Imported Provisions.

A telegram to the Hague from Hamburg says four British and American cruisers and destroyers have arrived at Hamburg to control imported provisions which local Soviet have confiscated.

Sinn Fein Prisoners' Escape.

Mystery Not Yet Known.

LONDON, February 5.
Sinn Feiners Devalera, Milroy, and Macgarry escaped from the Lincoln prison on Monday, but it is not known how. They were all right when the warders visited them in afternoon, but were missing five hours later. They had to scale twenty foot wall and penetrate wire barriers in grounds. It is supposed that confederates in a motorcar helped them to escape.

Opium Smuggler Convicted.

BOMBAY, February 4.
Before Mr. G. R. Khairaz, Fourth Presidency Magistrate, today the Chief Excise Inspector, Bombay, charged one Ismail Jiwa and Agoo Afat for possessing one hundred pounds of opium valued at Rs 4000. It appears that on receiving information about this smuggling the Inspector put up a bogus customer with Rs 6000 for purchasing opium from the accused, and with instructions not to part with money but to signal at the nick of time to the officers who lay in waiting in the adjoining locality to the place of transaction. Accordingly the officers rushed into the room of the accused and on search found one hundred pounds of opium packed in a trunk ready to be transported to the docks for export to China. The first accused who pleaded guilty to the charge was convicted and sentenced to four months rigorous imprisonment and the charge against the second was withdrawn.

Grave Condition of Lieutenant Playfair.

BOMBAY, February 5.
The condition of Lieutenant Playfair who was found shot in his room at Taj Mahal Hotel yesterday is grave. No particulars as to how he received the wound are available as the officer has not been able to make a statement yet.

The cholera epidemic is going down steadily. Up to Tuesday morning 244 deaths were registered in twenty-four hours.

Silk Industry in India.

Report of Enquiry Published.

DELHI, February 5.
The report of enquiry into silk industry in India which was undertaken by Mr. Maxwell Leffroy, Imperial Silk Specialist and Mr. E. Anson, I. C. S., which began in December 1915 has now been published. After an exhaustive report they conclude:—Diminution in silk production in India mainly that of Bengal is due to (1) the increased production of Japan, (2) disease, (3) increased value of other crops, (4) the inferiority of the Bengal worm. The silk crop of Bengal is now almost limited to areas in which silk is the most suitable crop. With a better race than is now available and with the existing resources in nurseries industry can be largely revived if the new Hybrid races are introduced and a competent European officer is appointed to organise. The introduction of the industry in Mysore and K. illegal is capable of extension on the same lines and the production of silk can be considerably increased if disease free seed or an improved (probably Hybrid) race can be issued from a station situated in a suitable climate. The industry in Kashmir is in no need of anything but local extension in regard to tree planting and the production of silk is nearly at the limit of the existing trees. The question of developing seed supply must depend on the conclusions reached by the Imperial Agriculture Bacteriologist on the pebrine question. The small industries in Assam Burma are capable of considerable extension with better races of seed and better plant. New areas for silk production are being tested. There is large scope for development in the Punjab United Provinces, Behar and Submontane tracts, but this will require extensive organisation at the start and will develop slowly. Other areas for silk production are uncertain and can be tested only by continued experiment. The development of the industry depends primarily upon continued expert organisation and a seed supply with expert organisation with a source of seed in India. There can be a large extension of production in Bengal and Mysore, some extension in Assam and Burma and steady growth probably in northern India, and all likely areas in India can be tested. The ultimate limit of development is a perfectly definite one decided by climatic and economic conditions, the latter of which are not yet ascertained for all parts of India. But it is probable that a very large increase in production is possible and may be confidently looked for if competent organisation is applied through ordinary channels. The expenditure involved is small, and the lines of progress and detailed minor improvements in each area are indicated above. The broad requirement is the provision of an expert organising staff and central seed producing station.

There has been a diminution in the tasar industry due mainly to the increase value of food crops partly to the better control of forest and partly to the decreased demand for tasar goods. The production of cocoons can be assisted only by a prolonged investigation into the biology of the insect the result of which must be uncertain. The position of the tasar producer is not such as to justify this investigation, and it is not worth undertaking. The closely related industry of tasar weaving can be assisted probably only by the provision of organisation. In disposal of fabric between methods and the extension of comparative credit the latter is the most vital, the tasar worker being very generally hopelessly indebted and unable to work under proper conditions. The industry is a very scattered one and will be difficult to organise on that account but it is very large and falls chiefly within a single province. Its production is not exported and the position of the industry is a matter wholly of local concern. No real effort to assist the industry has been made during the last forty years and there is probably good scope for development on co-operative lines. This could be easily done and the effort would be fully justified by the results.

The Muga and eri industries are small and practically confined to Assam. They are capable of improvement with expert advice but will probably never develop to large proportions. It might possibly become a large industry if the use of Indian raw materials was developed in England. The production of silk cocoons of all kinds and the disposal of the produce can be considerably developed by the provision chiefly of expert organisation similar to that of the agricultural departments in India and it is essential that this organisation shall also be in close touch with the manufacturing part of the silk industry. The question of the utilisation of silk and the development of the silk weaving industry is less simple than that of silk production. The decline in the export of manufactured silk and the growth in the imports of manufactured silk are due to the continuance of defective methods in India, bad economic conditions and want of organisation in India. The increased cheap production is probably due to better organisation of weaving in Japan. The export of manufactured silk from India is unlikely to be considerable unless the industry can be organised and the existing method improved. This will be possible only by such an extension of co-operative credit among weavers as will make them independent of the employers who have prevented improvement of the existing organisation and it will require a combination of expert advice and commercial organisation and co-operative credit extension will be extremely difficult. It is uncertain if the Indian worker will ever be able to compete successfully and work for an export trade. It is more likely that the extension of weaving will be limited to meeting the international demand except in such articles as require fine imported raw materials, but the deciding factor in this is the question of how Japan is able to produce silk fabric cheaper than is now possible in India, and it may be that it will ultimately be decided that it will be impossible ever to develop an export in manufactured silk. The inquiry into the production in Japan has yet to be made. It is certain that the Indian weaving industry suffers in comparison with other countries in defective methods, in the deplorable position of the workers, in the excessive profits made by the dealers and employers, in the lack of ordinary business organisation and commercial enterprise. Defective methods cannot be remedied until the actual craftsman can be put in a position to adopt better ones and the Indian weaver can probably compete successfully if he can be properly organised and developed. This

(Continued at the 10th Page 1st Column.)

Bombay Mill-Hands.

Fresh Labour Troubles.

BOMBAY, February 5. Besides the Phoenix and Fazulbhai mills the operatives of which refused to work yesterday in spite of the coaxing on part of mill authorities and the police, and the assurance given to the men of Fazulbhai mills that they would be paid their bonus on the 22nd February, two other mills, viz the Jacob Sassoon and the Sassoon spinning and Weaving Mills had to close down towards the evening, the men refusing to work demanding immediate payment of bonus. Work in all other mills in Bombay went on yesterday without any hitch.

12 Mills Stopped Work.

20 Thousand Peoples Idle.

BOMBAY, February 5. The strike of mill hands took rather a serious turn to-day as no less than 12 mills stopped work. The mills that had to close down were:- E.D. Sassoon, Raphael Sassoon, Alexandra, New Kaiser-i-Hind, Century, Hongkong, E. Sassoon, Jacob Sassoon, Phoenix, Fazel, Sassoon Spinning and Weaving Mills, and the China Mills. The workmen turned up as usual at mills this morning but refused to work. They loitered about the compounds of the mills and then dispersed. It is estimated that 20,000 men are out.

A regrettable incident occurred at the Fazel Mills when a crowd of excited strikers assembled the European Weaving Master and threw stones at the Mill Managers Bungalow. The Mill Manager had to fire his revolver in self-defence. It is reported that one man was slightly injured and he was sent to Hospital. Beyond that nothing untoward occurred to disturb peace. The men already stated demand payment of their bonus. Police officers were on the spot to preserve order.

Mail Service Sorters' Grievances.

Rangoon, February 5. The remiss and paid probationers of the Burma Railway mail service has memorialized the Director General of Postal Telegraphs in the subject of pay fixing their claim on the basis of the rates in 1905 by Mr. Shuman for a minimum of Rs. 50, and on the increasing cost of living in Burma. Almost all the memorialists being Indians.

requires first the means for experimentally producing silk fabrics, secondly capital with which to finance the development and the production of better goods, thirdly through local inquiry into the circumstances of the weavers and the means of organizing them, and fourthly co-ordination of organizing staff whose operations can extend over all India and who can stimulate trade development inter provincially and outside India. In doing this it is essential that the ordinary commercial methods are adopted and that consolidated sums of money are risked until the production and sale can be taken over by commercial agency. The ordinary business of trading must be gone through by the state and some further experience is required to definitely ascertain in what areas better methods, proper economic conditions and good organization will enable the Indian weaver to successfully produce the articles now in demand. Some areas such as Burma are far more promising than others and there is justification for the belief that if real effort is made with sufficient capital, the great part of the silk required can be produced in India and that possibly expert trade can also be created. It is useless to ignore the difficulties and it is also certain that nothing but a real business like effort will achieve anything. The mere creation of schools, institutes, etc. will do nothing. It will be easy to have a large permanent staff and to really achieve nothing, and it is unlikely that any solid progress will be made during the first year or two. The best at plan is to provide the organization and to attempt to reorganize the industry in suitable areas with a combination of local effort and central advice, commencing on small lines in suitable places. The organization required for this is discussed and the creation of a central silk institute to work with provincial silk assistants is recommended. In the first place this should be limited to the provision of a seed supply station in a suitable climate. The necessary staff for hybridizing for seed production for the supervision of weaving experiments should be provided, and there should be an officer in the imperial service whose advice should be available to all producers and states on the improvement and development of silk-worm cultivation. This having been provided the development in the weaving should be considered. Any action that will be taken by the local governments will determine how far it will be necessary to provide the staff of the central silk institute. It is suggested also that an inquiry in Japan and China should be undertaken before any development is commenced. For the first year probably the expenditure in this direction will be small, but if provincial governments generally agree to the proposal and the work commences to develop, the staff of the institute will be required and the buildings and appliances will need to be provided for. Including non-recurring expenditure and capital the amount required annually during the first four years should not exceed Rs. 1,50,000. In recurring expenditure it should not exceed Rs. 75,000 in the first year and rise to Rs. 1,50,000 in about four years. I am assuming that nearly all provinces develop their silk industry and that full scheme is worked up. It is impossible to lay down what the development should be. Two things are absolutely essential. The first is that the officer responsible shall be given as much freedom as possible in deciding in what direction to make progress first and shall not have his budget too minutely subdivided. The second is that it shall be recognized that progress will be slow and that it is useless to embark on any development unless it is likely to be persisted for all period long enough to really test its value. If success is to be achieved it will require a steady effort maintained over more than one generation and during this time many methods will need to be tried and there will be some failures.

Review of Napalese Troops.

Viceroy's Speech.

DELHI, February 5. The following is H. E. the Viceroy's Speech at the review of the Napalese troops at Delhi to-day:—It is with much gratification that I welcome you here to-day. It will be remembered by all present that at the very commencement of the war His Excellency the Maharaja Sir Chandra Shumshere Jung Bahadur Rana on behalf of the Government of Nepal placed at the disposal of the British Government the whole of the military resources of Nepal. His Excellency's magnificent offer was communicated to His Majesty the King Emperor by whom this proof of the friendship and devotion of the Government of Nepal was deeply appreciated. It was then agreed by the Government of India in consultation with His Excellency the Prime Minister that a force of Napalese troops should be sent from Nepal for general service in India. The first contingent of this force consisting of six battalions arrived in India in March 1915. A second contingent of four battalions followed in the ensuing cold weather. The battalions were located partly at Kakul near Abbottabad and partly at Dehra Dun. These stations have formed the headquarters of the force, but battalions have been moved when necessary to other stations. The force has been under the command of its own Generals namely General Padma Shumshere Jung and General Shera Shumshere Jung. General Sir Baber Shumshere Jung, the son of the Prime Minister also accompanied the force to India as Inspector General of the Napalese contingent to exercise general supervisory functions. He has been attached to the staff of His Excellency the Commander in Chief and I know that His Excellency has at all times found his advice and assistance of the greatest value. The contingent has now been with us for close on four years, four of the most momentous and pregnant years perhaps in the world's history. When in 1914 Germany threw all treaties to the winds and ruthlessly overran Belgium her aims were at once apparent. Prompted by ungovernable ambition and lust for power she had embarked on a war to secure for herself the domination of the world. These were the circumstances in which Nepal's generous and wholly spontaneous offer of assistance was made and accepted. During these eventful four years, there had been times when the outlook has been dark, but Great Britain and her allies with an unalterable faith in the justice and righteousness of their cause have never faltered in their purpose and three months ago the war was brought to a dramatic and triumphant conclusion. Of her share in this triumph India may well be proud and no section of the Indian Army has contributed to it in greater measure than the Gurkha Battalions. In France, in Mesopotamia, in Egypt, Palestine and Salonika your fellow countrymen have covered themselves with glory and worthily maintained the high fighting traditions of their race. During this time your contingent has filled a useful role forming part of the garrison which has been necessary to maintain for the security of India and has also had an opportunity of seeing some fighting. Three of your battalions the 1st Rifle Regiment, the Mahendradal Regiment and the Shere Regiment formed part of the force detailed for the operations in Waziristan, on the North West Frontier in 1917 and rendered valuable service especially on the 21st June in 1917 when a number of strongly held enemy posts were captured by Napalese troops. Four Indian decorations for gallantry, namely one Indian Order of Merit and three Indian Distinguished Services Medals were awarded to members of the battalions on this occasion. During your stay in India you have gained experience which will, I hope, prove valuable on your return to Nepal. His Excellency the Commander-in-Chief informs me that your battalions have reached a high state of efficiency and that officers and men have shown the greatest kindness and intelligence in carrying out their duties. The conduct of the troops has throughout been exemplary.

I have now much pleasure in announcing that His Majesty the King Emperor has been pleased to confer the following upon officers of the contingent in recognition of their valuable services during the war:—Honorary Knight Commandership of the Most Exalted Order of the Star of India upon General Sir Baber Shumshere Jung Bahadur Rana K.C.I.E., Honorary Knight Commander of the most eminent order of the Indian Empire upon Commanding General Padma Shumshere Jung Bahadur Rana, and General Taj Shumshere Jung Bahadur Rana an Honorary Knight Commander of the most exalted order of the British Empire upon Major General Shumshere Jung Bahadur Rana, Honorary Companionships of the Most Eminent Order of the Indian Empire upon Col. Indra Shumshere Jung Bahadur Rana, Lt. Col. Shumshere Bikram Rana, Lt. Col. Dumber Shumshere, Lt. Col. Jit Jung Shai, Lt. Col. Behirab Shumshere Jung Bahadur Rana, Lt. Col. Madan Singh Basniat, Lt. Col. Jung Thapa, Lt. Col. Chandra Jung Thapa, Major Uttam Bikram Rana, Capt. Grahmardan Thapa and Capt. Narasing Bahadur Basniat. I have also decided with the concurrence of the Nepal Government to make a distribution of the Order of British India and the Indian Meritorious Service Medal upon certain officers of lower rank and selected non-commissioned officers and men of the contingent. The actual recipients of these decorations have been selected by me Government in consultation with the Government of Nepal and now in the name of India I bid you farewell and goodspeed. I trust that notwithstanding the trying times through which we have passed you will carry back with you to your country kindly recollections of your sojourn here, memories which will still further strengthen the bonds of friendship which have existed between us for so many years.

The following honours are gazetted:—To be Honorary Knight Commander of the Star of India (K.C.S.I.) General Sir Baber Shumshere Jung Bahadur Rana, Inspector General of Napalese Contingent.

To be Honorary Knight Commanders of Indian Empire (K.C.I.E.) General Padma Shumshere Jung Bahadur Rana, General Officer Commanding Rifle Brigade, Napalese Contingent, General Taj Shumshere Jung Bahadur Rana, General Officer Commanding Kalibahadur Brigade, Napalese Contingent.

(Continued at the foot of Column 3)

"Right-Handed Repression."

Amendments to the Bills.

DELHI, February 5. Notice of the following further amendments to the Rowlett Bills has been given in addition to the one already given by Mr. Patal. Mr. Surendra Nath Banerjee will move that in the motion for referring the bill to a select committee for the words "on or before the 6th of March 1919" the words "within six weeks after the passing in Parliament of the Reform Bill to be introduced to give effect to the Montagu Chelmsford report", be substituted. Mr. K.K. Chanda will move that the motion for referring the bill to a select committee do stand over till the Simla Session of the Council. He will also move that the Select Committee do report to the Council during the Simla Session.

Protests from the Country.

DELHI, February 5. Reports have been received of a number of public meetings from all parts of the country protesting against the introduction of Rowlett bills in the Imperial Legislative Council.

Provincial Congress Committee's

Protest.

Bombay, February 5. The Council of the Bombay provincial Congress Committee have passed a resolution emphatically protesting against the introduction of the criminal law amendment bills which propose to give unheard of powers of most dangerous description involving unwarrantable and unnecessary interference with the people's fundamental rights. The resolution further describes the bills as a departure from sound principles relating to evidence and procedure in the administration of criminal justice which are essential for the ascertainment of the proof of guilt and protection of the innocent.

Rice Market Report.

RANGOON, February 5. The rice market was steady to-day at rates somewhat better than the previous. Paddy supplies are somewhat less owing to bankers advice that paddy should be held until local position improves. Quotations to-day are February Rs. 307.8 March and April Rs. 312-315, three months 318-300. Small mills were in demand, but offers of Rs. 325-330 were not accepted.

The Independent.

A New Nationalist Day.

ALLAHABAD, February 6. The new organ of the nationalists, the "Independent" has made its appearance. It contains 16 pages and is of the size of the Pioneer. The leading article says:—The Independent will be loyal to the British Crown and British connection not to the British Bureaucracy. It will strive to build up and consolidate national unity. To sum up then what we stand for is Home Rule for India's that above all century old tradition of Indian racial subordination, economic servitude and commercial exploration shall come to end in practice as it has already been officially abandoned in theory. It will be an uncompromising for all forces political, commercial or racial which make for perpetuation of conditions of his present demoralized denationalized disinherited.

(Continued from 2nd Column)

To be Honorary Companions (C.I.E.):—Colonel Indra Shumshere Jung Bahadur Rana, Officer Commanding Puzano Gorkah Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Bhuban Bikram Rana, Officer Commanding Shumshere Dal Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Shumshere Bikram Rana, Officer Commanding Paspupati Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Dumber Shumshere Thapa, Officer Commanding Kalibahadur Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Jit Jung Shai, Officer Commanding Sabuj Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Bahirab Shumshere Jung Bahadur Rana, Officer Commanding Shere Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Madan Man Singh Basniat, Officer Commanding Srinath Regiment, Napalese Contingent. Lt. Colonel Gambhir Jung Thapa, Military Secretary to General Sir Baber Shumshere Jung Bahadur Rana, K.C.I.E., Lt. Col. Chandra Jung Thapa, Military Secretary to the Kalibahadur Brigade, Napalese Contingent. Major Uttam Bikram Rana, Officer Commanding, 2nd Rifle Regiment, Napalese Contingent. Captain Grahmardan Thapa, Military Secretary to the Srinath Brigade, Napalese Contingent. Captain Narasing Bahadur Basniat, Military Secretary to the Contingent.

To be Honorary Knight Commander of British Empire (K.B.E.):—Major General Shera Shumshere Jung Bahadur Rana, General Commanding Srinath Brigade, Napalese Contingent.

A number of non-commissioned officers and men have been appointed Honorary Members of Orders of British India, Second Class.

General Sir B. Shumshere Jung's Reply.

At the review of the Napalese Contingent after the Viceroy concluded his speech General Sir Baber Shumshere Jung said:—

Your Excellency, On behalf of the Generals, Officers and men of the Napalese Contingent I beg to thank Your Excellency for the honour which you have done to us. We are all very grateful to Your Excellency and your Government and to His Excellency the Commander-in-Chief for the uniform courtesy and consideration which we have received throughout our years stay in India. Being of the of the honours which the Government of India has conferred on homes, and to tender through Your Excellency should to His Imperial Majesty. We are that the pleasant recollection of our time in India shall ever in future as in the past be a real and faithful ally of England.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

ప్రథమ విలేఖకులకుండల పరమలిపింపునకు; ఆచలా శుభం వార్తలు; శ్రీవిద్య; ఒక మరణము:—ప్రకటించ తనం దుకు చింతిల్లుచున్నాము; సరసాపురం వివాదములు:—మీచే ఖండితమైన వ్యాస మెచ్చట ప్రచురణమైనదో, ఆపత్రిక కే యీ వ్యాసమును గూడ బంపుట సమాచితము; మగ్రామ వాసి:—కంతియ లేదు:—సంపాదకుడు.

I

వి. జి. కుటేలుగారి వర్ణాంతర వివాహ

శాసనమునకు నిషేధ విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

ఆయా, మహారాజ బహదూర్ సర్ ప్రత్యక్షమహార తామారు మున్నగు మహాజనులు కలిసి ఇండియా రాజప్రతినిధికి "పటేలుగారి బిల్లును క్షమించుము" పంపించుచున్న విజ్ఞప్తి నుండి ఇంతకంటే దాదాపు ఏబదివేల సంవత్సరముల వనకు. దీనియందు 10 మహారాజులును 22 రాజులును 6 నైలుబిరుదుగలవారలును 18 మహామహాపాధ్యాయులును 9 వైసరాయి శాసనసభ్యులును 900 గ్రామ్యపిట్టులు 400 బాయర్లును 100 కాక్టర్లును గలరట. ప్రజాప్రాయముగ మనదగు నిట్టి సమయమునందు హిందూ మతాభిమానుల మనకొనెడి ఆంధ్రసహజము నడించుచున్నారాయేమి? బిల్లునకు అనుకూలము కావలయునని తెలుపుకొనుచునే యున్నాము. బిల్లునకు చేకూరితి చెనునని తలంపు గలవారలగు సహాసకర్తామహాశయము మేల్కొని తమ వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెంటనే తెలిపెదరు గాక.

క. మార్కం. డేయిశర్మ.

II

గ్రామసత్తాకర్తల యుద్ధపు అలవెన్సు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

గతమొంతువారు అన్నిడిపాట్లమెంట్లు నవుకర్లకును 1918 మార్చి మొదలు 1919 మార్చివరకు వారు అలవెన్సు కాంక్ష క దయచేయించినారు. కాని యేలనో గ్రామసత్తాకర్తలకు మోతం దయచేయించలేదు. గ్రామాధికార్లు (మానసపు, కరణములు) ఈ జీతముతో జీవించువారు కారినీసీ, నేద్యము వస్త్రరా యితరజీవసాధారములు ఉన్నందున అలవెన్సు ఇవ్వవలయు లేదన్న నీవోరతమువారి ఉద్దేశ్యమైనను మిక్కిలి స్వల్పజీతముగల గ్రామసత్తాకర్తలకు (తలారి, పెట్టి, మగయిరా లు) మంజూరు చేయవలయు యెంతయు చింతనీయును. వీరు పూర్వము ఎప్పుడో ప్రతివస్తువు చాక వెలలు గల కాలమున ఏర్పడిన జీతముతో నెట్లెట్లో కంట్రాటుపడుచు రాజధిక్తి వరాయణులై మెలంగుచున్నారు. ఇప్పుడెన్ననో ఈభ్యక్తియు (నెట్లెట్టి కు 4-0-0 లు మించి లేదు) ఒకరికి పూట భోజనమునకే చాలదనిన, పుత్రకళిత కుటుంబహోమని సంకతి చేరుగా నుడువ నవసరములేదుగదా? ప్రభుత్వమువారు పిటి మనులు రాలేదని ఉపేక్ష వహించి యుండవచ్చును. ఇందుకు కారణము విద్యాభావమే గాని జరుగుబాటు కాదు. ప్రస్తుతపు స్థితిలో నిట్టి దీనుల రక్షించు మహానీయులు లేరా? ప్రజా ప్రతినిధులై కష్టముఖముల నివేదించు శాసన అసభికార శుభ్యులైనను దయరాదా? ఈసంకల్పరపు మదకాను కాసన సభ బడ్జెటు మీటింగు జరుగనున్నట్లు తెలియుచున్నది. సదరు సభలో శుభ్యులు ఈ గ్రామసత్తాకర్త జీతములు హెచ్చించి యుద్ధపు అలవెన్సు విషయమై నివేదించి 1918 మార్చిమొదలు అందరితోపాటు వీరికి "వార్ అలవెన్సు" అయినను తప్పక యిచ్చునట్లు మంజూరు చేయించుదు రని విన్నవించుచున్నాడను.

గ్రామసత్తాకర్తలకు ఈ విషయమై వెంటనే అర్జీల మూలమున తగిన ఆందోళన చేయుదురుగాక!

ఒక గ్రామవాసి

II

త్యాగ రాజన్యములవారి ఉత్సవములు జందరు

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు

క. మహా 10 సంల నుం. బంధువులనుండల నుండును, కవిపుంగవుండును, కృగానవిద్యానులకు

మూలపురమందు, స్వకల్పితకీర్తనలచే ఆంధ్రుల గానము, ప్రపంచమంతట ఉత్తమంబు కీర్తిదేవుని శ్రీ త్యాగరాజస్వామిలవారి యాత్మకములు అతిశయవంతముగ మ-రా-రా-క్రి పాతపాగభూషణముగారిచే జరుపబడుచున్నవి. ఈ ఉత్సవం బులందు ఆంధ్రప్రదేశ్ భాగ్యశి గాయకులకు జగత్ ప్రవాద్యనిపుణులను రావించి కారయందు గల నైపుణ్యములు ప్రదర్శింపజేసి సమీభూమములు పురికొల్పి ఆంధ్రులకృతజ్ఞతకు బాతులై నందుట శ్రీ నాగభూషణునిగా రెంతయు వంశ్యము.

కాని ఈ సందర్భము త్యాగ రాజన్యములవారి ఉత్సవం బులు శ్రోత్రాగ్రోత కడుపబడినవి. ఆంధ్రజాతీయతకు మార్గనిక శిఖారుచి యగు మ-రా-రా-క్రి ఆత్మభాటి రామమూర్తి గారిని గాని వారి కులజులగు ఇతర గాయకులను గాని ఈ ఉత్సవంబులందు పాల్గొనినవ్యవస్థనుండుట బందరుకే గాక ఆంధ్రజాతీయతకు గొప్పకొంత గలిగినదని ఒప్పుకొనకలెప్పుడు.

ఈ విషయతచర్చకు పలువుర పలువిధముల కథలు కల్పించుచున్నారు. కొందరు చెప్పుటలో శ్రీరామమూర్తిగాను త్యాగరాజు ఉత్సవంబుల కార్యక్రమ పట్టికయందు కల్పించిన వారితోపాటు తనవేదము గౌరవముగ ప్రాంత ప్రాధింప రనియు అందులకు శ్రీ నాగభూషణునిగాను అంగీకరింపక బహిష్కరించినట్లును చెప్పుచున్నారు. కాని నమ్ముటకు అవకాశము ఎంతమాత్రము లేదు. కులమును పొటించక విద్యా గుణంబు లేదనియుచున్నను గౌరవించుట బందరు పురవాసుల సహజనుస్వభావము. అందు నాగభూషణునిగా రంతటి సహనగరితులు ఆంగ్లవిద్యాపారంగతులు, వ్యాసువాది, సంగీత విద్యయం దసాధారణ ప్రజ్ఞగలవారు ఇట్టి సంకుచితమైన యులై గౌరవము చూపుటకు కులము అడ్డుకమ్మనని తలంతు రనిన ఎవ్వరు నమ్మజాలరు. శ్రీ నాగభూషణుని, రామ మూర్తిగాను అన్యోన్యమై పాడు, గౌరవము, ఆంధ్రగానము నకు వన్నెదెచ్చును.

కావున త్యాగ రాజన్యలవారి ఉత్సవంబులందు ఈ సం కల్పనము జరిగిన మార్పులకు తగుకారణము శ్రీ నాగభూషణునిగాను రామమూర్తిగానుగని వెల్లడించి, కలువిధముల కలరరపడుచున్న ఆంధ్రుల మనంబుల సంజేనాఁబు నివర్తింతురు గాక.

"ఒకరు"

IV

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నతవిద్య

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

ఆయా, ఆంధ్రజాతీయ శ్రీలకు ముగిసి ఉన్నతపాఠశాలలు స్థాపించవలసినదని గతన్నమెంట్లువారిని ప్రార్థించగా బరంపురం, కాకినాడలలో ఉన్నతపాఠశాలలు స్థాపించబడునని ప్రభుత్వమువారు 1917 సంవత్సరం ఆగష్టు 18 నీ గల నెం 1047 బడు ఆర్డరు మూలముగా తెలియబడి యుండిరి అందుకుయి ప్రస్తుతము బరంపురం, విజయనగరం, కాకినాడ గుంటూరులలోనుండు పాఠశాలకాలలు అసంపూర్తి ఉన్నత పాఠశాలలుగా త్వరగా మార్చవలసిన దని డైరెక్టరు వారికి వ్రాయ గా ఆదేశము 1919 జనవరినండి మార్పులకు ఉత్తరువు వారీచేయించినారు. బందరులో ఉన్నతపాఠశాల స్థాపించినారు. ఇతర కాలమునకు నేను మొర వెట్టిన ప్రకారము ఉత్తరసర్కారులలో నుండు జిల్లాలలో శ్రీల ఉన్నతపాఠశాల లు స్థాపించబడినవి. ఇప్పుడయి నా శ్రీవిద్యాభిమానులు, సంఘసంస్కర్తలు సామాన్యకర్తలను వహించినయెడల అతిసులభముగా విలంతు కరణాలయములు మొదలగునవి స్థాపించవచ్చును. అనేకమంది విశేషంబులకు స్వకల్పితకీర్తనము కలిగింపవచ్చును. ప్రస్తుతము ఈక్రింద వివరించిన సదుపాయములు చేయించవలసినదని అధికారులను ప్రార్థించవలెను.

- (1) శ్రీలకు నెట్లు విద్య చెప్పవలెను. (2) విశేషంబులకు విశేష ఉపకారకేతనముల నేర్పరచుటకు (3) ప్రతి ఉన్నతపాఠశాలకు నొక కమిటీ నుంచవని (4) ప్రతిపాఠశాలకు హోస్టలు నుంపించవలసినదని. (5) వ్రాయుంగు కుట్టు పనులకు వేరువేరు గతన్నమెంట్లు పరీక్షలలో పాల్గొనుటయిన శ్రీశిక్షకులను నియమించవలసినదని. (6) కనీసము రెండు ఫారముర కయిన తెనుగుభాషలో విద్య చెప్పించవలసినదని. (7) తెనుగు భాషలో తగినజ్ఞానము గల శ్రీశిక్షకులను నియమించవలసిన దని. (8) 30 సంవత్సరముల వయసులో పుట్టిన ఉన్నతపాఠశాలలో చేర్చుకొనవలసిన దని. (9) కుట్టు, వ్రాయుంగు, చెప్పు శ్రీశిక్షకులు ఆ గ్రామములోనుండు ఆనాధ శ్రీలు

స్వకల్పితకీర్తనము చేసికొనుటకు ఆపరీక్షలకు వెళ్లుటకు ఇష్టముండువారికి సదరు వ్రాయుంగు, కుట్టుపని నేర్పించవలసిన దని ఆజ్ఞాపించునట్లు; మొదలగువాటి గురించి వెంటనే తెలియజేయవలెను. అలాగు వెంటనే తెలియజేయు యెడల తరువాత మనమాట జరుగనేరదు. అలాగు తెలియజేయుటకు తమకు నీలులేనియెడల వైని వివరించిన సదుపాయములు అవసరమని తలంచినవారు నావేరు తెలియజేసినయెడల గేలు అందుగురించి ప్రయత్నములు చేసెదను. వైని వివరించిన సదుపాయముల గురించి ప్రజల ఆభీప్రాయములు అవసరమగుట చేతను ఆంగ్లంక తెలియజేయడ మయినది.

బరంపురం. రంగారెడ్డి గున్నయ్యశాస్త్రి.

V

సహకారాభివృద్ధి

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

ఆయా, మనజాతీయ సహకారవ్యాప్తి 1904 సంవత్సరం ప్రారంభించిన సహకారసంఘము లుండవలసినన్ని లేదని చదువరులకు ద్యోతకమైనవిషయమే. సహకారసంఘములు విజయ క్రియాశక్తును పరస్పరపాతస్వల్యమునకు స్థాపించబడుచున్నవి. వైరెండు విషయములు మనజాతీయ శోధనలకు వెళ్లుట ప్రారంభించినది మొదలు కొంచెము ప్రగతివని చెప్పవచ్చును. సహకారసంఘములు స్వేచ్ఛకై స్థాపించబడినవి. సహకారులకు బానిసలై వారితోపాటి చిక్కుకొనియుండు ప్రజలెన్ని టికినీ స్వేచ్ఛాభిలాషులు కానేరరు. ఈసంఘములు భవాన్య నైక్య స్థాపించబడినవి. అని లేనిది జాతీయ కదలలేదు. ఈ సంఘము విద్యావ్యాప్తికై నెలకొల్పబడినది. సహకారము వలన మనజాతీయ అర్థిక సమస్యలనేయులు నెరవేరును. నీలవి వ్యాపారమును ప్రోహించి పరద్రవ్యాపేక్ష తగ్గి జాతీయ బాగు పడును. సహకారసంఘములో యజమానుడు నేతవడు మిత్రులై సమానభావముతో మెలగుచును.

చక్రవర్తిగాను మన మనుష్యులమును జాతీయతవలన అభివృద్ధిచేయవలసినదని తెలిపియున్నారు.

వేదగు కరెన్సి నోట్లు మనజాతీయ శిల్పబుడచేసినందుల కై ఎవ్వరు నోటుల నిచ్చి సామ్యుకు తెచ్చున మని ప్రజలు అడిగినయెడల ఆసామ్యుకు ఇచ్చుటకై నిల్వజేసిన రోల్స్ నెం 75 రోల్లు రూపాయలు ఇండియాలో నుంచవలసిన వానికి బయలుగా లండనులో పెట్టుకొని ఆసామ్యుకు బ్రిటిషు వర్తకుల వ్యాపారమునకై అప్పుగా నిచ్చుచున్నవారు. ఇంగ్లీషు వర్తకులు ఈభవమువలన రోల్లకొలిది లాభమును వర్తకము వలన తీయుచున్నారు. ఈభవమును ఇండియాలోనే ఉంచెల యెడల మనవ్యవస్థలమును జాతీయ సంపదలను క్రయకాలములో కృత్రి చేయవచ్చును. ఈభవము లండనులో నుంచుటవలన మన జాతీయనకు సామ్యుకు కనీసము 75 రోల్లు రూపాయలు నష్టము వచ్చుచున్నదని సర్ బానియర్ హామిల్టన్ గారివలన బెంగాల్ కో ఆపరేటివ్ అన్వైజ్మెంట్ సొసైటీవారి పక్షమున నొకగ బడిన గొప్ప ఉపన్యాసమునందు వై విషయములు కొన్ని వివరముగ వ్రాయ బడి యున్నవి. శ్రీ గ క ర్న మెంట్లు వారు వారు స్వకల్పించిన సహకార సంఘములయందు పూర్తియైరదీయును జూపి దేవాదాయాధర్మాదానములు లోకముభండ్లు లనిసిధర్ ఫండ్లును సహకారపు బ్యాంకులలో నుంచునట్లు ఉత్తరువులు దయచేయమనెడల సహకార మింకను వ్యాప్తికొందునటుట సందియులేదు. పాతకమహాకాయాలార! మీ ప్రతిగ్రామమునకు మీ ఇతర రావు గ్రామములందును, సహకారసంఘములకు స్థాపించుటకు దగ్గరనుండు కో ఆపరేటివ్ యూనియను వారికి గాని అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్లకు గాని పదిహేనుమందికి తక్కువదని మహాజనులు పంపుకొని వెంటనే సంఘములను స్థాపించురని నమ్మచున్నాను. ఇదివరకు సంఘములు స్థాపించియున్నవో, వైసిడెంట్లు, క్రెడిటరులు, పంచాయితీ మెంబర్లు ఎవ్వ టికి మేమే యుండరత ననియెడి భావనావిడిచి క్రొత్తవారిని తత్వవతులకు నియమించి సహకారమును మహాన్నతవదనకై తెచ్చెదరని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈదర శోభనాద్రిచౌదరి.

VI

వేలూరు మునిసిపాలిటీ

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

ఆయా, ఈ మునిసిపాలిటీ విన్నదిగా చున్నను, అధిక జీతమునుబాండు మొదల ప్రధానాధికారిచే (Chairman) గురి పాలింపబడుచున్నది. భారీ బహుదర్శ మహమ్మదు హబిబుల్లా

హామీలుగారు నెల 1 టికీ రూ 800 రు జీతము పుచ్చుకొని ఈ మునిసిపాలిటీ ప్రధానాధికారిగా నున్నారు. ఆయన బ్యాంక్ మేర్పాటుచేసిన 20 సంవత్సరములనుండి వైద్యన భాగ జనాద్యుల మహమ్మదు హబిబుల్లా హామీలుగారే యీ ప్రధానాధికారి యద్యోగమును (Vellore Municipal Chairmanship) నిర్వహించుచున్నారు. వీరి ప్రధానాధికారి కార్యదర్శిగా (Secretary) నుండి, పిదప వీరి కార్య కర్మములకై నెల 1 టికీ రూ 100 లు ఇచ్చుటచేత, మోటారుబండి కర్చులకై నెల 1 టికీ రూ 50 లు ఇచ్చుట చేత, వీరియొక్క జీతము మిక్కిలి యెక్కువ చేయబడినది. ఈ జిల్లాకు కేలరు ముఖ్యుడైన హైవేమిట్ట ఇక్కడ జీతము లేదు మిక్కిలి తక్కువగా నీ యద్యోగమును నిర్వహించగలవా రెందరో లభించుచుండ ఈ ఇన్స్టు మునిసిపాలిటీ యంత్రులకు జీతము గల ప్రధానాధికారిని నియమించుటకు నేను దృఢముగా చెప్పుకొనును. ఇక్కడ యద్యోగమునుండి దాటియకొనయ్యక కేరసముల కొందువారు న్యాయవాదులును, భవంతులైన వ్యాపారులును, భూస్థితిగలవారును, విద్యార్థులును ఈయద్యోగమును మిక్కిలి జయప్రదముగ నెరవేర్చగలవారెందరో కలర. ఈవిషయమునుగురించి మ-రా-క్రీ జే. మాజిలానుజీ మొదలి యారుగారు వ్రాసిన "వెల్లూరు మునిసిపాలిటీ" అను పుస్తకమున అందఱకు వివరము లగుట. వారు సువర్ణజన్మియగా నుండి ఉపకారవేతనమును బోది యీ మునిసిపాలిటీ సభ యందు సభ్యులుగానుండి మునిసిపాలిటీయందలి లోభ్యులను తన పుస్తకమునందు బొగుగా పొందుకొనియున్నారు.

ఈ మునిసిపాలిటీ పరిపాలనా విషయమున నాచిటి ప్రాముఖ్యము నిందు బొందుపఱచుచున్నాను. (I) జీతము లేని ప్రధానాధికారి లేక సభానాయకుడు (II) సభాసభానాయకుడు (iii) రూ 80 లు మొదలు రూ 100 లు జీతము గల యొక పర్సన్ అనివ్వాలి. మునిసిపల్ కార్యదర్శి చాలకాలము ఈ మునిసిపల్ విషయములందు అనభవముండుటచేత అతనిని యీ యద్యోగమున నుంచవచ్చును.

గర్. పి.యస్. కిరస్వామయ్యగారు నేనీ మునిసిపాలిటీ సభ్యులుగా నర్హునవచ్చును నచ్చియుండి. వారితో సభ్యులు కలిసి మాటలాడి యామనిసిపాలిటీ లోభ్యులను విశేషించి చెప్పితిని. అప్పుడు వారు ఈవిషయమై లేగినవిధమున యోచించి యొకచితిరి నొనరింప బ్రయత్నించెదమన చెప్పియుండిరి. వారిసంగతినిగురించి యోచించుటలోపల వారి సభయందు మొదలుగా నందఱవిన కాలము గడచిపోవుట చేతన ప్రస్తుతము వారి స్థానమున నచ్చి యుండు గౌరవనీయులలో దివాన్ బహద్దూర్ రాజగోపాలాచార్యులు గారును ఈ విషయముల యందు మిక్కిలి శ్రద్ధతోనికొనునా రగుటవలన ఈ మునిసిపాలిటీ లోభ్యులను నివారించ యత్నించి మేలు చేయుధృతి నవచ్చుచున్నాను.

ఈ యూరి మునిసిపాలిటీ పరిపాలనము గురించి దానికి సంబంధించిన యద్యోగముల కేవిధములయిన యంశము లు కావలసియున్నను నే నందాటసంవత్సరముల సభ్యులుగా నున్నవాడనగుట వారికి కలయకనంశములను జేటవలెను చుటకు సిద్ధముగా నున్నాను.

సి. సుబ్బారాయలు శెట్టి
రెవెన్యూ పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు
ఎక్స్‌యూనిషన్ కాన్సిల్, క్లాక్ టవర్స్‌ను
కేలరు.

VII

ఆర్తులమొర
అంగ్రెజ్ లికా సంపాదకునకు:
మేము జమీదారీ యెట్టెలోని రైతులము. మాగోల విషయమునకు లేకు. పంటలే కాలమున గవర్న మెంటు వారు నైతికము రిమిషను ఇచ్చుట మొదలగు సదుపాయము లొనర్చును. మాజమీదారు లట్టి యుపకారము వివర జలా భాగములను జాగ్రత్తచేయించుట యొక్కనే యొగగను. చెరువుల గర్భములు, కాలువల గట్టుకూడ అమరకము చేసెదను. తమ రాజేదారు లొనరించు అకార్యములను కనుగొనకు. 1908 సం॥రం నె 1-వ అక్ర అమలులోనికి వచ్చినది మొదలు జమీదారులు వెల్లు బాధలను మిలిలేదు. మానై సహరి చేయుటకు దివాని, అసిస్టెంటు దివాని, రివిన్యూ సూతరు కైబర్, కాజేదారు, అసిస్టెంటు కాజేదారు, సయదారు, మహనూలుదారు, ఇది యొక సప్రహాపాటము. నీరు గాక యెట్టెలు ప్రియోకడు లను. వీరందరు మమ్ములకు పిడించు

ట.కే. ల్యాండుఅక్ర అమలులో నున్న యిప్పుడు మావల్ల కిన్దు వసులూ చేసికొనుట కింద రిఫరారు లేదు? వాకిచ్చెడి జీతములతో మా జలాధారము లభిస్తున్న చేయరాదా? కాని వారికట్టి సర్వధి యేగలగును? ఈ యద్యోగముల పనులు లేక కంతప్రాతిగా పన్నులను ప్రములమునిగియున్న మావైని కాస్తీగీయట కైమాములుగా జేయించెడివరములే గల్గెలా భావేమోనలై కొంచెము నిదిగా చేయించి రిజస్టరీచేయించు చున్నాను. ఇప్పటికే మాశిస్తులు తలమునిగి రాజీప్రమాణము గా నున్నవి. పంపగా, వైది వివరించిన యద్యోగముల కుపాయములు కాంతలతో పూర్తియై యున్నాము. అమ్ముకొను చున్నాము. మేము క్రమపడి కండ్లించిన పంటములయొక్క శిస్తులు, మామూలు, సామాన్య కర్షణ లేదాలు, కడ్డీలుకొంద సరిపావుచ్చుడి. విగిరించి గడ్డిమూల్రేమే. అదియే మామను మా కుపుటను జీవసాధారమై యున్నది. నుండి కడ్డించు కొని తివబోవుచున్నప్పుడు పీక నొక్కొట్టు పంటకాలము ఆరంభమగు సరికి శిస్తులపాయిదాలు వచ్చును. అప్పుడు శిస్తులు తెచ్చుచి మమ్ముల బాధించగా మేము వర్తకలయొద్దకుపోయి చవుకధరలకు జట్టిలిచ్చెదము. పంటలో కొంతభాగము జట్టిలిగి పంటలోగా ధర లేదా కల్పి రు 2 లు కడ్డితో దస్తకేజి వ్రాసి ఇయ్యవలసినచ్చును. ఈ బాకీ మేము తీర్చలేక మా భూములే సామాన్యకాలవ విక్రయించి తిరిగి మేమే వారికి లోపాయకారిచైతుల మగుచున్నాము.

జమీందారి రైతుల మను చేరుకూడ క్రమక్రమముగా పోవుచున్నది. కాళియు కి సంగిరము మాపాలిటికి కాళిరాతి కలెచ్చుది. తొలకరివానలకు అప్పుసప్పులుచేసి భారముపోసి తిమి. అని యెండగా యెండగా కొంతకాలమునకు తిరిగి కొంచెము చివకులపడగా ఇండ్లు మొదలగునవి తాకట్టు వెల్లు కొని పుణ్యాలచేసితిమి. అదిమొదలు తీర్చమయిన యెడలు కాళిపోచ్చినది. నీరు నిలుపుకొనుటకు చెరువుకట్టు నామాక శిస్తుమై నని గదా. ఇప్పుడు మాకు తినట కిస్తుము లేకను కుపులకు మేలిలేకను బాధపడుచుండగా వాయిదాలు వచ్చి నవని సప్రహాపాటము మమ్ము పిడించుచున్నది. ఇతే యదనని సామాన్యకాలము నూటికి మూడురూపాయలు కడ్డి యిచ్చుచున్నాను. ఈ కడ్డి కొట్టవారు కొట్టివేయుదురేమో యిప్పుడే కడ్డిమొత్తము కూడ అసలులో కలిపి వ్రాయుచుని యును చెప్పచున్నారు. ఈ వాయిదాలు శిస్తులకు గాక మాప్రాణములకే వచ్చినవో మేలుగా నుండును. ప్రస్తుత యెము యూరపుయొద్దముకన్న ప్రత్యయముగ నున్నది. యెముజేరి తిక్కిన వోటుల నెటుల నున్నదోగాని గోదావరిజిల్లా తూర్పుకొన నున్న వికాఖపట్నంజిల్లా గ్రామా దులయందు తాండవమాడుచున్నది. సర్కారు వారు గోదావరి జిల్లానుండి మా క్షేత్రమునా గానియట్లు మే మేమి నా పనులు చేసితిమి. ఈ మధ్య మొక సామాన్యకాలము కొన్ని బియ్యపు బస్తాలను మాతాలాకాటి సప్రయ చేయుటకు నియమించితిమి. జరిగెన న్యాయమయినధర కిమ్మాయన దరిభాస్తుచేసి నాడట. కాని అతనివద్ద సరికులేదు. బస్తా తెచ్చుకొనటకు ప్యాసుమా ప్రాప్తిచ్చెడివాడు. అందుకు సప్ర 1-కి రు 0-8-0లు చొప్పున పీజుపుచ్చుకొనెడివాడు. బస్తా పాచ్చుధ్యులకే కొనకొక్క పలుకవచ్చినది. ఇట్టి గుమ్మర్తము సరికులేముగా నాగుట జూడ, పులిస మేకలకు కాపువెట్టునట్లున్నది. ఈ సప్రధము దీక్షివె చివో మేము వపరిపు ధరలకు లోబడదండనం దుము గోదావరిజిల్లా పంటములతము మేమే తినునేయనం దట్టి విప్రాయముల గావున సర్కారు వారు తెలిసికొండరు గాక.

జీ. స్వామి.

మహారాజా వెల్లుటలు
(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.)
చెన్నై పురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మినియూపిథి, మద్రాసు (వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102)
ప్రాంతై నుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యార్థులకున్న విడిసి యుండుట కున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహోపాఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్డెలో గదులు ఎల్లక్రికీ దీపోపాట్లు ములు అసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ 0-4-0.
ప్రతీ సమయిన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలవారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనువద్దతిర్ర భారం వడ్డించ బడును. విద్యార్థులకు తక్కువ రేటు.
ఈ హోటలు బర్మా, సిలీసు, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాదేశములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల వాడుకగాని ముఖ్యకేజి సెంటులో యున్నది. చార్జీలు నులభముగా నుండును.

పాఠ్యపు వేంకటాచల పనితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపధములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్మీపలకుల ప్లేగురోధులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోధులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తినుయొద్ద నుండే నీని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపధము వేంకటాచల పనితులవారి బల్కుగలను. దినజ్యరము, మాదర వాల్మీక జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తప్పుక సుఖమగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇచాం. (594)

2. శ్రీవాస తెలు:—ప్లేగు గడ్డము, సంచల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇచాం.

3. వెక్వాం రాసకు:—నీనిని నేనించినప్పటికించియే మాత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అశీర్ణ భేదులు సుఖము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇచాం.

4. బాలగుఖోద ముము:—బిడ్డలకు బలకార; తిమ్మరి పుంధా; పుంధము, కులబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడు పుష్టియుండును. ఆకలిలేకుండు మొదలగునవి గుఱువులు బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుచును. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇచాం.

5. లోకామయవారి కస్తూరము:—బిడ్డలకు వయస్సు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ గుణకారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అశీర్ణము, కీరవారి, భార్యవారి ముఱు, మల బద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు ఇంక ననేక రోగములను గుణము చేయును.

280 మాత్రలు గల సీసా	0-4-0
కపాల కర్పూర	6-కి 1-8-0
"	12-కి 2-14-0
"	25-కి 5-5-0

ప్రతి బోషధములో కూడ ఆకపానము తెలుగువ పంపబడును. శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మద్రాసు.

ప్రోత్ ఆయిల్ (908)
పుష్పములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలనూనె సుమారు 25 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ నూనె అధిక సువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమమార్కు పుష్పాల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి 1 రూపాయ.
కె నార్ యి ను హే రాయిలు
తలలో వెంట్రుకలు లేని జాగాలందు రోజు చదువుచుండిన యెడల భారాళముగా నల్లని వెంట్రుకలు మొలచును. ఖరీదు సీసా 1-కి 1 రూపాయ.
టిన్ను 1-కి 3 అచాం.
క్యాలిక్ టూల్ పాడరు
ఇదియునుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి సువాసనలు గల ఆత్మ వగైరాలు ఉన్నవి. కేల్లాగునకు వ్రాసి పేర్చుచుకొనవచ్చును.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Work Ltd,
91, Upper Circular Road, Calcutta.
Telegram Address:— 'Rasayan'.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons, Madras.
Indian Industrial Co.,
M. K. Andra & Co, Ma
Madras. vadeshi Stores,